

Posamezna številka:

1 krono.

TABOR® izdaja vsak dan, vsakom nedeljo in praznik, ob 18. uri s danom naslednjega dne ter stane celotno 180 K, polletno 90 K, celoletno 46 K, mesečno 15 K. Inerati po dogovoru. Pri vsaki naročnici objavi pogost.

Nar. se pri svrabi TABORA® MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

POŠTNINA PAVŠALIRANA

TABOR

Ljubljana

Posamezna številka:

1 krono.

UREJENOSTVO se odloži v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, 1. nadstropje. Telefon 118.010, št. 270. UREJAVI se odloži v Jurčičevi ulici št. 4, pritožbe, denno. Telefon št. 24, 5113 poštnoštevilni račun št. 11.187.

Na vsaki strani današnje se ne odira — Rokopis se ne vrnejo.

Leto: II.

Maribor, nedelja 18. septembra 1921.

Številka: 210.

Današnja številka obsega 12 strani.

Gospodarji sveta.

Maribor, 17. septembra.

Zamotani svetovni politični problem se zadnje čase čimdalje jasneje razvijajo pred našimi očmi; megle, ki so nam zastirale svobodni pogled vse od početka svetovne vojne do danes, se dvigajo in mi stojimo naenkrat pred položajem, ki je za nas male »osvojenke« narode tako slab, kakor le more biti. Izginila je pravljica o pravici samoodločbi in svobodni narodov, mesto nje pa stoji pred nami kruta realnost: hegemonija velikih.

Ustroj Evrope in z njo celega sveta je bil pred svetovno vojno začet in dveh smernicah velike politike, kateri sta stali sovražno nasproti, kakor negativni in pozitivni del magneta, ki sta se radi tega zajedali ena v drugo, a sta ravno vsled tega držali vso svetovno politiko v ravnotežju. Predstavljenci teh dveh smernic sta bili trozveza in trospornost: na eni strani Nemčija, Avstrija in Italija, na drugi Anglija, Francija in Rusija. Ti dve skupini sta si bili najhujši nasprotnici, toda njihovo nasprotstvo ni bilo morda v kulturnem, etničnem ali kakem drugem, takem idealnem naziranju in poimenovanju, ampak v čisto materialnem — v stremljenju po nadvladi sveta. Če so eni očitili drugim materializem in militaristično kulturo uma brez srčne nežnosti, je bilo to samo taktičen manevar, s katerim so hoteli odvrniti od sebe sum, da so oni sami istotaki. V resnici so bili materialisti, militaristi in imperijalisti eni kakor drugi: cilj enih kakor drugih je bil absolutna nadvlada sveta in uničenje nasprotnika, konkurenta. Bili so že med vojno ljudje tudi med nami, ki so s skeptično gledali na boj teh dveh nasprotnikov in ki niso verjeli ne enim ne drugim, da se bjejo za pravico sveta in narodov; toda ti so bili le redkoštevilni; večina nas je verjela v sladko laž: antanta se bori za pravico in za naše osvobodjenje. Ta sladka usodna laž nas je privedla v vrste njenih boriteljev, in žrtvovali smo zanje milijone naših najboljših sinov, naš Piemont, naša Srbija je za to sladko laž prehodila najstrašnejši krvavi križev pot skozi Albanijo ter tako skoro z življenjem plačala zmago »idealistov« nad »materialisti«. Mi, ki nismo bili tako bistroumi, vidimo komaj danes, da smo se žrtvovali za ravno take materialiste, kakor so bili oni, proti katerim smo se borili, vidimo komaj danes, da smo bili kruto in ostudno zlorabljeni.

Zmaga antante nad centralnimi veljami je uničila eno izmed smernic evropske in svetovne politike in s tem se je zrušilo obenem tudi svetovno velepolitično ravnotežje. Zmagovalci so dobili svet v svoje roke, postali so njegovi neomejeni gospodarji. Spočetka, prve momente, jih je ta tako sijajna zmaga omamila, tako, da se svojega položaja še niso popolnoma zavedali; motil jih je pri tem pa tudi idealist Wilson. Ko so se pa zavedali, so obračunali tudi z njim in danes vidimo, da so si Anglija, Francija in Italija v vseh svetovnopoličnih vprašanjih edine, da so si lepo medsebojno razdelile

Za zboljšanje naše valute.

TIP Beograd, 16. septembra. Telekom današnjega večera bo izdal finančni minister definitivne predloge o odredbah za zboljšanje tečaja dinarja. Med drugim izide naredba o ukinitvenju svobodne trgovine z valutami in devizami, ki se monopolizira in poveri Narodni banki. Dalje bo našim trgovcem za leto dni prepovedano plačilo v inozemstvu. Plačevanje njihovih inozemskih dolgov bo za leto dni odloženo. Even-

tuelno bo te zneske plačala država in bodo trgovci ostali dolžni državi.

TIP Zagreb, 16. septembra. Danes so je vršila glavna skupščina hrvatskih industrijalcev. Na skupščini se je razpravljalo tudi o valutnem vprašanju. Sklenili so, da bo podvzela Zveza industrijcev skupno z zvezo denarnih zavodov in zvezo trgovcev energično akcijo v svrhu zaštite izredno ogroženih interesov vsega našega gospodarstva.

Položaj na Burškem.

DKU Budimpešta, 16. septem. Madžarski dopisni urad javlja iz Sobotištca: Omejitev železniškega prometa na Burškem je odpravljena. Vlaki od Monostra do Jännersdorfa in od Ober-Leisdorfa do Sopronja vozijo zopet. Tudi osebni promet med Sopronjem in Neudorfom je zopet vzpostavljen.

DKU Praga, 16. septembra. Po vesteh iz Bratislave se je tamkaj vršilo važno posvetovanje, katerega so se udeležili tudi zastopniki antantne komisije. Posvetovanje se je tikalo nekaterih važnih vprašanj v zadevi Zapadne Madžarske.

Kritičen položaj na Irskem.

LDU Dublin, 16. septembra. (Reuterjev urad.) Dejstvo, da se je položaj nepričakovano preokrenil na resno stran, je povzročilo tukaj veliko poparjenost, zlasti pa vest, da je Lloyd George odpovedal konferenco v Invernesu. De Valera je konferiral danes z voditelji sinfajnovcev. Po večernih listih se angleško odposlanstvo sestane pričetkom

prihodnjega tedna v Invernesu ali v Gelrochu. Zdravstvene stanje Lloyd Georgea ne dovoljuje, da bi se odposlanci takoj sestali.

DKU London, 16. septembra. (Wolff.) Iz Belfasta poročajo, da so soper izbruhnili nemiri. Dve ženski ste bili ustreljeni.

Francija in nemška vojna odškodnina.

LDU Pariz, 16. sept. Finančni minister Loucheur je poročal v finančni komisiji zbornice o poslednjih pogajanjih v Wiesbadnu. Po »Journalu« je Loucheur tekom debate govoril o možnosti, da Nemčija ustavi odplačevanje vojne odškodnine in se je zavzel za nadzorovanje nemškega državnega dolga in izvo-

zne trgovine. Loucheur je omenil, da zavezniški doslej niso bili naklonjeni takim kontrolnim odredbam, da pa je pričakovati, da se sedaj približajo politiki jamstva. Wiesbadenski dogovor ustreza francoskim interesom. Cima nemški parlament sprejme ta dogovor, ga bo Francija ratificirala.

Iz zasedanja zveze narodov.

DKU Zeneva, 16. septembra. Na današnji seji zveze narodov se je končala debata o poročilih glede delovanja posameznih odsekov. Češkoslovaški delegat, poslanik Ostsky je razpravljal o zaščiti manjšin ter izjavil, da se nahaja na Češkoslovaškem 25 odstotkov Nemcev in 4 odstotki Madžarov. Stevilo šol in poslancev v parlamentu dokazuje, da je Češkoslovaška še čez mero zado-

voljila mednarodni obveznosti glede zaštite manjšin. Nato so volili četrtga madžemestnega sodnika. Na predlog posredovalne komisije je bil izvoljen Reichman (Norveška) z 38 (od 40) glasovi. Ker je tudi svet Reichmana potrdil, je njegova izvolitev pravomočna. Seja celokupne zveze narodov je bila prekinjena, da tudi ostale komisije zaključijo svoja poročila.

Dr. Alfred Jensen umrl.

TIP Dunaj, 16. septembra. Včeraj je umrl tukaj tajnik Nobelovega instituta in profesor slavistike na univerzi v Stockholmu dr. Alfred Jensen. Prišel je na Dunaj za nekaj dni, a tu ga je zadela klap. Alfred Jensen je bil velik prijatelj Slovanov. Prevajal je v švedščino razna slovanska literarna dela, med njimi celega Prešerna, mnogo Aškerčevih pesmi ter dela najboljših slovenskih pisateljev. Poznal je tudi slovenske kraje in večkrat bival v Ljubljani. Bil je eden izmed redkih ljudi, ki so znanji svet seznanjali z našimi državnimi in kulturnimi stremljenji.

Poraz Grkov v Mali Aziji.

DKU Rim, 16. septembra. Turška brzojavna poročila javljajo, da je grška armada v Mali Aziji izgubila 18.000 mož in se umaknila na svoje prejšnje postojanke.

Delavske demonstracije v Pragi.

DKU Praga, 16. septembra. Danes so se vršile na staromestnem rinku demonstracije kovinskih delavcev proti znižanju plač in proti draginji.

Predvojni dolgovi avstrijskih državljani jugoslovenskim.

TIP Beograd, 16. septembra. Naša vlada bo prihodnje dni predlagala skupščini zveze narodov, naj finančna sekcija določi sekcijo kronske vrednosti, po kateri bodo naši državljani lahko iztirjevali dolg, ki jim ga dolgujejo avstrijski državljani in zavodi.

Italijani v Gornji Sleziiji.

DKU Berlin, 16. septembra. »Lokalanzeiger« javlja iz Opalja: V sredo so dospela prva ojačenja italijanskih čet za Gornjo Sleziijo.

Krvavi poulični boj v Skadru.

TIP Beograd, 16. septembra. Iz Skadra poročajo: Na vladni poziv, da se naj vsi vojni zavezanci odzovejo svoji dolžnosti, so v Skadru izbruhnili nemiri in je došlo do odprtih pouličnih bojev med prebivalstvom in orožniki. Sele vojska je zopet vzpostavila red. Padlo je večje število žrtev.

Dunajska borza zaprta.

DKU Dunaj, 16. septembra. Da se onemogoči brezvestne spekulacije, ostane dunajska borza do srede zaprta.

eksploatacijo sveta, ki je postal njihov brezpraven suženj. Mi mali smo se sicer res osvobodili enih gospodarjev, s tem smo pa padli v kremplje drugih, ki so, sedaj, ker so izven nevarnosti, da bi jih mogel kdo motiti, ko Nemčije in Avstrije ni več, še mnogo bolj brezobzirni kakor pa so bili prejšnji, ki so bili v vednem strahu pred nasprotniki in si radi tega niso upali nastopati tako samolastno. Mi imamo danes res lastne države, toda te naše države niso nič drugega nego domene in brezpravno blago Anglije, Francije in Italije. To vidimo povsod osobito mi Jugoslovenci, to so nam pokazale dovoli Koroška, Primorje, Reka, Zadar, Albanija in Baranja, to pa nam dokazuje tudi naš gospodarski položaj in nenaraven padec naše valute. Padanje naše valute ne leži v naših notranjih razmerah, kajti kakor naša, padajo istotako tudi vse valute malih držav, osobito povojnih. Padajo pa zato, ker hočejo tako gospodariti sveta, da nas še bolj zaslužijo. Zveza narodov, v katero verujemo še dandanes celo sicer pametni možje nas malih narodov, ni v resnici prav nič drugega nego institucija Anglije, Francije in Italije, s katero si hočejo osigurati pozicijo. To dokazuje že njen namen sam, ki obstoja v tem, da skrbi za ohranitev stanja, ki je nastalo po vojni, to se pravi, da skrbi za to, da se nobeden izmed sužnjev treh velike spunta proti svojem izkoriščevalcu.

Svetovnopolična konstelacija je izgubila s polomom centralnih držav, blagodejno ravnotežje, a izguba tega ravnotežja pomenja za nas male narode izgubo svobode, ker svobodni moremo biti le tedaj, ako se za našo posest prepirata dva, ki se bojata eden drugega, kakor je bilo to poprej. Položaj nas malih je od dne do dne obupnejši in bo postal še obupnejši, ako se v doglednem času ne zgodi ena od edinih dveh možnosti, ki sta: ali da vstane iz sedanjih ruševin Rusija in prevzame vlogo nekdanjih centralnih sil ter vzpostavi zopet ravnotežje, ali da se organiziramo vsi mali narodi v enotno močno zvezo, ki bo dovolj jaka, da se postavi po robu Angliji, Franciji in Italiji ter jim odpove pokorščino. Eno in drugo pa je za najbližjo bodočnost prav malo verjetno.

Nekoliko o šolstvu.

Neverjetno, kako se mudi letos šolski oblasti z začetkom ponke. Dekla zapusti službo ali prvega ali petnajstega v mesecu, ves promet je uravnan na ta dva termina, povsod slišimo govoriti o polovici meseca, samo šola in pouk delata letos izjemo.

Tradicionalni, dobro premišljeni termin 15. septembra je moral izginiti in to radi tega, ker se nekaterim gospodom zdi potrebno podreti vse, kar nam je ostalo iz prejšnjih časov. Vprašanje pa je, če je res vse, kar je novo, tudi boljše od dosedanjega. Premnogokrat smo že imeli žalostno priliko, da smo obžalovali spremembo in se vračali k staremu. Povsod pa so eksperimenti bolj na mestu kakor v šoli.

V Avstriji so to vprašanje tudi temeljito študirali, kar nam dokazujejo izjeme za šole v Galiciji, Istri, Južni Tirolski itd. Gotovo so bili tehtni razlogi, da so imele naše šole počitnice ravno od 15. julia do 15. septembra. Z enim dekretom in —

šole se prično že 10. septembra! In kako stroge so te odredbe! Ljudje na deželi kar usta odpro, ko jim zatrdiš, da se letos začne šola že pet dni poprej; zmajejo z glavo in vidijo, da to ni bilo potrebno in vpišejo to na račun onega stremljenja nekaterih nestrpnih, ki menijo, da naša država ne more biti srečna, če ni vsak dan za zajuterk nekaj novega in nepotrebnega, kar pa vendar ljudi vznemirja, da so z novim redom manj zadovoljni nego so bili s starim.

Ena črta in en podpis — in ti oče ali mati moraš imeti vse v redu za svojega dečaka-študenta in — kar pade pri teh dragih časih tudi v utež — plačaj stanarino kakor da bi bil tvoj sinko že od prvega v mestu; višji gospodje so sicer mogočni, a tako mogočni niso, da bi njih moč segla tudi do študentskih mater ter jim s palcem na koledarju pokazala, da deseti ni prvi september; kaj teh par dni — pravijo in pobašejo vso mesečino. Kaj gospodo na višjih mestih to zanima — samo, da se šola začne drugače ko doslej in vse bo dobro.

Sedaj pa pogledimo kako so na višjih mestih pripravljene na začetek šole!

Tu v Mariboru imamo dovolj prilike, da občudujemo to nepravilnost.

Pred davnim časom so bila razpisana mesta na meščanskih in ljudskih šolah v Mariboru. Še danes niso zasedena, da še več: mestni šolski svet, ki jih bo smel predlagati v definitivno zasedbo, se še-le snuje. Kedar bo izvoljen, potrjen, kedar se bo konstituiral, predelal vse gradivo, predlagal — to vse je še vprašanje časa; nato pride zopet seja višjega šolskega sveta, ki bo šele mesta oddajala. Potem pride lov za stanovanji, selitev in kar je še drugih takih prijetnosti. Ti, skrbni šolski vodja, če se sam čutiš trdnega na svojem mestu, ti pa ugani že sedaj, kako bodo odločale vse kompetence ter porazdeli razrede in predmete, da, celo urnik sestavi, da bo vse v redu, kajti 10. septembra se že začne šolsko leto! Podobno neresene so še: trgovska šola, žensko učiteljske, srednja kmetijska šola, da posameznih oseb ne omenjamo.

Res, hudo je pri nas. Človek psuje na malkontentstvo, skuša opravičevati in pojašnjevat odredbe — pa včasih že res ne ve več, kaj bi povedal v opravičbo. Zdi se, da prihajamo v čase, ko bomo razdeljeni v dva oddelka: eni bodo dekretirali, drugi pa slepo ubogali: misliti bo pa prepovedano i za prve i za druge. — Kar pa je pri stvari posebno žalostno — in v tem se z našimi malkontenti ne strinjamo, da so to naši ljudje, ki jih je prevrat posodil za zeleno mizo in ki hočejo spreminjati še predno so si ves upravni aparat dobro ogledali in svet od vseli strani prav spoznali. Hočejo vsaj dokazati, da so oni tukaj, da piše njihova sapa.

Čudimo se, da ni nikogar, ki bi jim smel, mogel in hotel povedati, da naj puste šolstvo mirnemu razvoju. Vznemirjenje nikjer ni dobro, v šolstvu pa je gotovo najbolj škodljivo. In to je, kar hočemo

Josip Rudež:

Dante Alighieri.

(Konec.)

Že l. 1292. se je poetu porodila misel, da bi pisal večje delo trajne vrednosti, ki bi končalo z Beatricino glorifikacijo. Vedno se je dozdevalo Danteju, ko je še ona živela, da si jo žele v nebesih vsi angeli in svetniki in v blodnjah mrzlice je videl, kako veličastno stopa njena duša sredi »Hozana!« pevajočih krilatev. Želel je povedati svoji Beatrici »quello che mai era stato detto di alcuna« (kar ni še nihče povedal o kaki ženi). In tako je nastala »Commedia«, najboljšo delo Danteja in italijanske literature; poznejši potomci so ji dodali še pridevnik »divina«.

Poem je sestavljen iz sladkodonečih, gladkih tercin in razdeljen v tri velike dele: prvi del vsebuje 34, a ostala po 33 spevov. Cel motivor, ki sestoji torej iz sto spevov, ima 1423 verzov, od katerih odpade 4720 »Peklu« (Inferno), 4755 »Vici« (Purgatorio) in 4758 pa »Paradižu« (Paradiso). Od XV. stoletja do dandanes je »Divina Commedia« doživela nad štiristo izdaj, od katerih so prve one gospoda Foligno iz Sesi, Mantove in Napolja, nastale med letnicama 1472 in 1474.

Pesnik pripoveduje v svojem motivoru o namišljenosnovanem potovanju skozi tri kraljestva, kjer zna z občudovalno rodovitnostjo svoje fantazije in z

ob tej priliki povdariti, potem ko smo že srečno prestali dolgo vrsto novotarij, ki se z maloštevilnimi izjemami niso obnesle. Pk.

Uradniška menza v Mariboru.

Povojni čas je s svojo neznosno draginjo pritisnil najhujše ravno na stalne nameščence, t. j. na uradnike, tako državne kakor tudi privatne. Hrana v hotelih, restavracijah, gostilnah in drugih takih institucijah je postala tako draga, da si je ni mogel privoščiti vsakdo, najmanj pa stalni nameščenec. Radi tega so si stalni nameščenci, uradniki ustanovili skoro po vseh večjih mestih lastne obednice, katerim je tudi država obljubila svojo stalno pomoč. Zgodilo se je res, da je votirala tej ali oni obednici tu in tam manjše zneske, stalnih podpor pa, kakor je obljubila, ni dala. To in razne druge mahinacije so povzročile, da je večina teh uradniških obednic že kmalu po ustanovitvi propadla. Med redkimi, ki so se kljub vsem težavam in neizodam ohranile še do danes, se nahaja tudi naša uradniška obednica v Mariboru, ki se nahaja sedaj v lokalih bivšega Oficirskega doma. Obednica je imela tekom teh treh let, kar obstoja, mnogo neprilik in bili so že časi, ko se je splošno sodilo, da se bo morala ukiniti. Toda neumorni delavnosti in požrtvovalnosti nekaterih njenih članov v vodstvu se je posrečilo prebresti končno tudi največje težave ter jo ne le ohraniti, ampak celo tudi še izboljšati. S tokom naraščajoče draginje, je morala obednica svojo članarino seveda primerno povečati, vendar pa je še danes tako nizka, da ne more z njo konkurirati niti oddaleč nobeno drugo slično podjetje. Za 20 K dnevno nuditi zadosten in tečen obed in večerjo pač ne more nobeno drugo podjetje, kakor le uradniška menza, ki je namenjena le samo svojim članom ter ne išče nikjer niti najmanjšega dobička, nasprotno, trpi včasih celo izgubo. In kljub temu hrana ni slaba, ampak čisto čelo boljja nego drugod za mnogo višje cene. Sedanje vodstvo pa se resno trudi, hrano še izdatno poboljšati, napraviti jo še tečnejšo in poskrbeti tudi za okusnost in najstrožjo snago, tako da bodo morale odpasti vse eventuelne pritožbe, ki so v prejšnjih časih tu in tam prodrle celo v javnost. Radi tega bi bilo priporočljivo, da se ji pridružijo tudi še oni stalni nameščenci, ki imajo sedaj drugod slabšo hrano, za katero pa morajo plačati mnogo višje cene. Dolžnost države pa je, da določi obednici stalno mesečno podporo, osobito še radi tega, ker podeljuje posebno učeči se mladini srednjih šol obilo deloma polovičnih, deloma pa celo brezplačnih obedov in večerij. V tem oziru bi bila osobito dolžnost raznih merodajnih faktorjev, da bi se na pristojnem mestu zavzeli za to akcijo ter jo potrebno podpirali. Uradniška menza je da-

redkomiselnost obilnostjo v čudežnolepih, vedno novih, veličastnih slikah in izpremembah, natančno opisati mučne situacije.

Sredi toka človeškega življenja — tako pripoveduje Dante — je zašel iz poti resnice in pravice v gosto zaraščen in temen gozd, kjer v omamljenem spanju ni opazil oddaljenosti, ki se je stalno povečevala v njegovo duševno škodo. Na robu gozda pa zagleda zlatolasne žarke solnca, ki obsevajo nizek holmec. Okrepčan po svetlobi v srcu svojem, hoče pospešiti korak, a zverine mu zastavijo pot. Tedaj se mu prikaže človeška podoba, Virgilij, katerega pozdravi pesnik v vznesenih besedah naklonjenosti in začudenja. Ta mu pa odgovori, da ga hoče spremljati po težki poti pekla in vica, a da kraljestvo blaženih bo prepotoval v spremstvu vrednejše duše, ker njemu, kot malikovalcu, je vstop v paradiž zabranjen. Dante sprejme ponudbo z veseljem, a obide ga dvom, češ da on ni slaven in zaslužen mož, katerim podeljuje Bog pravico prepotovanja. Virgilij ga prepriča, da je prišel na izrecno željo Beatrice, ki se je podala k njemu v Limb, kraj nekrščenskih ali pa nedolžnopoganskih duš, kjer je naprosila njega, Virgilija, naj bo njegov spremljevalec. Tako sta se odpravila poeta na dolgo pot. Prekoračila sta prag kraljestva pogublencev, temno polje podzemnega antipekla, prebredla obročje in prišla v sredino zemlje. Virgilij je

nes tako važna ustanova, da se je nikakor ne sme prepuščati lastni usodi.

Prva obrtna razstava v Mariboru.

Ivan Sošč,
Kipar

Kipar Ivan Sošč se je naselil v Mariboru l. 1911. ter ustanovil prvo slovensko kiparsko podjetje, poln pričakovanja in nad na velik uspeh. Žalibog pa ni našel povsod onega razumevanja, kakor bi ga zaslužil. Predno je prišel v Maribor je bil večinoma v tujini, kjer je delal v raznih prvomestnih ateljejih ter si pridobil obilo teoretičnega in praktičnega znanja. Kot kiparski pomočnik je delal med drugim tudi v Ulmu za svetovnoznani »Münster«, kjer je izvršil iz kamna več kipov v velikosti nad 2 metra in to po lastnih osnutkih, tako n. pr. godbenika Bacha, filantropa Frankeja, župana Besererja, cesarja Konrada, a v tamkajšnjem rotovžu osobito še dva vojaka. G. Sošč izdeluje salonske umetnine, umetne nagrobne spomenike, ker pa takih naročil večinoma manjka, se bavi bolj s cerkveno umetnostjo.

Na obrtni razstavi je razstavil glavni oltar po načrtu arhitekta Schella, ki je namenjen za župno cerkev v Št. Janžu na Dravskem polju. Z istotako razstavljenimi reliefi, kmetom in slikami je dokazal, da zasluži več pozornosti, nego je je bil doslej deležen. Poleg tega je priredil doslej že več razstav v svoji delavnici v Cankarjevi ulici, ki pa so bile seveda — slabo obiskane.

Tvrška Franc Schell.

Izdelovalnica blagajn.

Doslej skoro ni bilo znano, da imamo v Mariboru prvo in edino izdelovalnico blagajen in kaset, tvrdko Franc Schell, ki se je tudi udeležila razstave pod števil. 19. v veliki dvorani, kjer je razstavila nekaj svojih res prvovrstnih izdelkov. Tvrška je bila ustanovljena leta 1900. ter se je tekom svojega obstoja pridobila osobito pri bankah obilo odjemalcev. Zaposlenih ima 16 delavcev ter sprejema vsa naročila v vseh množinah. Ker je to edino naša tvrdka te stroke, bi bilo želeli, da se čimprej razširi in izpodrine inozemske izdelke.

Tvrška Oton Trattner.

Pleskarstvo, sobo- in črkoslikarstvo.

Tvrška Trattner v Krekovi ulici števil. 8. je bila ustanovljena leta 1814. v Štrassu, v Maribor pa se je preselila leta 1867. Njen sedanji lastnik je absolvent državne obrtne šole v Gradcu, je specialist v modernem slikarstvu in pleskanju ter sprejema vsa v svojo stroko spadajoča naročila. Razstave se je podjetje udeležilo pod števil. 53. Večja dela je v zadnjem času izvršilo v Reiserjevi villi, v lokalni juvelirja Bizjaka. Izvršuje pa tudi stalno

spremljal poeta skozi pekel in vice, v paradižu pa ga je čakala Beatrice, da bi mu razkazovala svoje prebivališče.

Osnovna ideja umetnine, katero moramo iskati v alegorijah uvoda, je oprostiti iz spon greha. Dante opisuje človeka, ki je zgrešil pot v pravo življenje, ki je zatajil svojo vero v duši, ki se nahaja v temnem brlogu pregrešnosti in hudobije. Končno odpre oči in zagleda svinjske madeže na svoji obleki in pogled mu koj vzdrkne v raj kreposti, katere si zaželi. Napravi korak, a ovirajoč stopijo pred njim tri živalske postave, telesno pozele, teh muk je pamet, duševna imovina, ki je perzonificirana v Virgiliju. Razum dokazuje človeku, da se ne more dvigniti do kreposti, ko ni duša njegova dovolj ostružena, da bi pojmla besedo: spoznanje. Potrebno je za takega človeka, da sam zazna greh in okusi njega zle posledice, ki bi ga spravile na polje samospoznanja, kesanja in pokore. Ko se dokonča potovanje po peklu in vicih, je pamet, razum dovršil svojo nalogo in poklic; na pragu paradiža pa preda pamet spremstvu Beatrice, simbol teologije, ki napeljuje človeka k srečepolni milosti in pred obličje Najvišjega.

Potovanje v božanskem, čvrstem in popolnem delu je oseba poeta povsem realna. Vpletene epizode, ki izpreminjajo načelno dejanje, odmevajo spominu njegove mladosti, ljubezni, bojevanja, prija-

pleskarska dela pohištva tyrdke Makotter.

Tvrška Jurij Zupancič.

Mizarska delavnica.

Tvrška ima delavnico v Orožnovi ulici števil. 7. ter se je udeležila obrtne razstave s spalnico iz hrškovega lesa pod števil. 57. Lastnik je delal nad 20 let v raznih velikih in modernih podjetjih ter si je osnoval lastno podjetje komaj po preobratu, upajoč, da bo v novi svobodni Jugoslaviji mogel dobro uspevati. S svojim res solidnim delom si je pridobil obilo prijateljev in odjemalcev.

Tvrška Franc Ksav. Wallner.

Tapetar in dekorater.

Na galeriji so razstavljeni tapetniški izdelki tvrdke Franc Ksav. Wallner. Gospod Wallner si je pridobil svoje znanje v inozemstvu, kjer je deloval pri mnogih odličnih podjetjih, med njimi pri Združenih delavnicah za umetno rokodelstvo v Monakovem, pri tovarni za pohištvo arhitekta Niedershöferja v Frankfurtu ob M. Čez devet let pridnega in vztrajnega dela v inozemstvu se je naselil v našem mestu kot samostojni obrtnik. Svoje izkušnje v inozemstvu je uporabil zato, da je dvignil svojo delavnico na višino najmodernejšega podjetja. Njegova specialna stroka je usnjato pohištvo za angleške klube takozvane »Lederklubbmöbel« in izdelava antičnih garnitur. Njegova delavnica izdeluje tapetniške in dekorativne predmete v vseh stilih.

Henrik Koffou.

Atelje in delavnica za dekorativno slikarstvo, slikanje sob, pleskanje in lakovanje.

V mali dvorani je razstavil svoja dela slikarski mojster g. Henrik Koffou. Njegov atelje se nahaja na Slomškovem trgu števil. 2. G. Koffou je obiskoval monakovsko šolo za umetno obrt in dovršil triletno učno dobo pri dekorativnem slikarstvu v Monakovem. Pozneje je absolviral umetniško akademijo v Düsseldorfu. Udeležboval je z velikim uspehom pri raznih samostojnih delih dekorativne stroke. Slikal je cerkve, gradove in javne dvorane, kakor tudi nešteto zasebnih stanovanj. Prevzema vse slikarije te vrste v modernem in starem stilu. Razstavljena dela kažejo njegov umetniški ukus in spretno risarsko roko.

Tvrška Lovrenc Tomažič.

Kotlarska delavnica.

Tvrška, ki se nahaja v Sodni ulici števil. 24 in ki je razstavila svojo izdelke na obrtni razstavi pod števil. 12. je bila ustanovljena l. 1919. Kratek je sicer njen obstoj, ali neupogljiva marljivost in vestnost sta jej pripomogli do lepega uspeha. Tvrška si je nadelala nalogo, z res vestnim delom nuditi domačim odjemalcem proizvode, ki po svoji kakovosti prekašajo mnogo tujih izdelkov. Šef tvrdke, ki se je izučil kotlarstva v Mariboru, je delal kot

teljstva, vzradočenja na poezijo, glasbo. V drugih čujemo prerokovanja bodočega življenja v prognanstvu, ponesrečenih poizkusov vrnitve in gostoljubnosti na raznih dvorih. Pogovarjajoč se z dušami je ves izpremenljiv: je ginjen, se razsrdi, žaluje, sočustvuje, spoštuje, zaničuje; in prava čuvstva, ki vznemirjajo dušo, izpreminjajo ton in barvo epizod ter prodrsko često do vzvišenih periferij lirike s stvarnimi upodobitvami. Tako uhajajo iz poema utripi nežnosti in slinosti mišljenja, globoke vere, goreče ljubezni do svojega rodnege mesta in Italije; idealnosti in razlutenosti nad vsem, kar je nizkega in prostaškega. Vse izpremembe in čudese narave je Dante opazoval z očesom razuma in umetnika ter s srcem poeta.

V »Peklu« se tresejo vse strune čustvovanja in ob zvoku, ki uhaja iz src, odgovarja ton in slog poezije. Za vsako temno prikazen se dvigajo plemenite slike, za katere čuti Dante usmiljenost, začudenje, čislanje in spoštovanje. Duše v »Vici« se v porazgovoru s poetom poslužujejo rahločutnih čustev prijateljstva, usmiljenosti in odpustčanja. V »Paradižu« je upodobljena preobrazba k človeštvu, kajti umetnina, ki ima kali v resnici pozemlja, se ne more otresti vsega pozemskega, in Dante pretoči tu dušo svojo....

pomočnik v vseh večjih kotlarskih obratih v Gradcu, na Dunaju in v Monakovem, kjer si je pridobil ono zmožnost in spretnost, ki danes usposablja tvežko, da z uspehom nastopa proti vsaki konkurenci. Solidnost njenih izdelkov je privabila kupce iz vseh krajev naše širne domovine, tako da so danes Tomažičevi kotli v uporabi v Prekmurju, v Sloveniji, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, v Slavoniji in Srbiji, odkoder prihajajo vedno nova naročila in to brez vsake hrupne reklame. Ravno pri tej tvrdki obvelja, znani izrek: »Delo se samo hvali!«

Tvrška Valpurga Oman.

Tvrška, ki ima svojo delavnico v Šolski ulici št. 4. se je udeležila obrtnih razstav z raznimi pletarskimi izdelki, katere je razstavila v oddelku VI. pod št. 91. Ustanovila se je l. 1918. kot prva te vrste ter pričela izdelovati poleg nogavic tudi vsakovrstne pletene obleke. Sedaj obratuje s 6 do 8 delovnimi močmi, ker se radi premajhnega lokala in težav pri nabavi materiala še ne more razviti v večje podjetje, kar je za nas jako slabo pričevalo. Ker bi povečanje tega podjetja pomenilo zopet novo osamosvojitvev od tujine, bi bilo pač želeli, da bi ji merodajni faktorji posvetili več pažnje, osobito še, ker so njeni izdelki, ki so boljši nego importirani tudi znatno cenejši. Sedaj sprejema za nogavice vsaka naročila za druge izdelke pa le v toliki množini, kolikor ima na razpolago materiala in delovnih moči.

Tvrška Blaž Jagodič.

Atelje za tapetarstvo in dekoraterstvo.

Tvrška se je udeležila razstave v oddelku IV.—V. pod števil. 58, kjer je razstavila krasno otomano, zraven spadajoče stolčke ter angleški naslonjač, dela ki dokazujejo dovolj višino in kvaliteto tvrdke in to še bolj, ker je bilo vse prodano že drugi dan razstave (razen naslonjača). Ustanovila se je tvrška l. 1910. v Zagrebu, obratuje pa je že tedaj posebno pobit, obračala pa je že tedaj posebno pobit, zornost našemu Mariboru. Ob izbruhu svetovne vojne so morali lastnik in vsi delavci k vojakom, kar je pomenilo poln zasto. Po prevratu se je tvrška na to preselila v Maribor, kjer pa vse do najnovejšega časa ni mogla najti lokalov za delavnico. Tvrška sprejema vsako množino naročil, njena specialiteta pa so ravno razstavljeni predmeti.

Tvrška Franc Kager

pasar in srebrar.

V mali dvorani so pod št. 43 razstavljeni pasarski in srebrarski izdelki stare mariborske tvrdke Franc Kager. Tvrška je obstojala od l. 1889. pod imenom Franc Kager v Vetrinjski ulici št. 18. Od l. 1919. je delavnica zvezana z lastno umetno ličarico za bron, ki se nahaja v Kopališki ulici št. 9. Tvrška se bavi predvsem z izdelovanjem raznih cerkvenih in tudi navadnih umetniško izvršenih kovinskih posod v vsakem stilu in vsaki obliki. Pri tvrdki sodelujejo razen mojstrov 1 ali 2 tujca delavca in učenci. Na razstavi se nahaja več lično izdelanih predmetov, med njimi velik elektr. luster za salon, lončene svetilke raznih vrst, oprave za konje itd. Tvrška se trudi, da s svojim strogo solidnim delom ohrani svoj pridobljeni repute.

Tvrška Ferdo Rogatsch.

izdelovavica betonskih izdelkov.

Lepo je zastopana tvrška Ferdo Rogatsch, ki je v veliki dvorani razstavila izdelke stavbo-betonske stroke. Tvrška Rogatsch je bila osnovana l. 1910. in se peča z izdelovanjem cementnih izdelkov, umetnih kamnov, terasnih in asbestnih podov, betonskih izdelkov, kanalizacij in raznih drugih v to stroko spadajočih betonskih naprav. Tvrška je dosedaj izvršila že lepo število večjih naročil, med njimi večje kanalizacije, cementne strehe itd. Odposlala je na razne strani velike množine umetnih kamnov, betonskih izdelkov, mejnikov itd. Posebno so pa priljubljene ograje vseh vrst, katerim tvrška posveča osobito skrb. Pri podjetju je zaposlenih 10 delavcev.

Jakob Vezjak,

krojaški mojster.

V »beli dvorani« pod št. 81. je razstavil svoje izdelke krojaški mojster gosp. Jakob Vezjak. Imel je že pred vojno svojo delavnico. Kot zaveden slovenski

obrniki, jeden izmed redkih, ki so v takratnih razmerah imeli pogum, javno pokazati svoje prepričanje, je bil izpostavljen šikanam s strani takratne nemške večine. Vojna ga je prekinila. Iz jugoslovanske vojske se je vrnil nazaj v Maribor in zopet začel izvrševati svojo obrt. Danes je njegova delavnica v živahnem obratu. V zalogi ima gotove obleke za gospode in dečke. Dela solidno in po nizkih cenah.

Tvrška Jakob Kelc.

Krojaški atelje.

V »beli dvorani« so razstavljeni krojaški izdelki tvrdke Jakob Kelc v Sodni ulici št. 5. Tvrška izvršuje vsa krojaška dela za gospode, dame in vojaštvo. Obstojala že poltrugo leto, a se je v tem času razvila v moderen krojaški atelje. G. Kelc se je izuril pri raznih odličnih tvrdkah. Blago za obleke — zlasti angleško blago — je pri tvrdki vedno v zalogi.

Tvrška Ivan Bezjak.

Sedlarska delavnica.

Delavnica se je udeležila razstave pod št. 30., oddelek I., kjer je razstavila par lepih komatov lastnega izdelka. Ustanovljena je bila l. 1919., ko se je sedanjí njen lastnik g. Bezjak vrnil od vojakov. Delavnica je vseskozi solidna in sprejema vsa sedlarska naročila, ki odgovarjajo njenemu obratu in s katerimi točno in dobro izvršitvijo si je pridobila že obilo prijateljev.

Friderik Binder.

Zlatar in graver.

Leita 1910. ustanovljeno podjetje gosp. Binderja se nahaja v Orožnovi ulici št. 6. Podjetje se peča z izdelovanjem vsakovrstnih zlatih predmetov in prstanov, predeluje stare nakite in izvršuje tudi vsa graverska dela zelo precizno in okusno, kar dokazujejo že sami pod št. 41. razstavljeni izdelki.

Razstavljalci, kateri so imeli do sedaj prostore rezervirane, so jih izpolnili z razstavnimi predmeti, tako, da je sedaj razstava popolna in nudi obiskovalcem zopet nekaj novega in lepega več. Med temi tvrdkami se posebno odlikuje tvornica perila Maks Durjava in drug, katera je izločila krasne izdelke perila, izdelane v lastni tvornici. Občinstvo vabimo, posebno ono, katero si želi izložene predmete kupiti, da si jih ogleda. Predmeti, kateri so še na prodaj, bodo nosili odsej naprej napis: »Na prodaj!« (Cene se izvejo v tajništvu). Na ta način se je omogočilo občinstvu do nakupa zelo lepih predmetov: malemu obrtniku pa, da njegove vseskozi solidno izdelane predmete proda in tako pridobi več moči in volje za obrtno-gospodarski razvoj in napredek, kateremu je bila ta razstava ravno namenjena.

Občinstvu se naznanja, da je blagajna odprta od 8. do pol 18. ure.

Notranja in zunanja politika.

Protič pride v parlament. Kakor poročajo zagrebške »Novosti«, je izjavil g. Stojan Protič nekemu svojemu prijatelju, da bo prišel pri bodočem zasedanju v parlament. S tem bo dokazal seveda svojo nedoslednost, ker bo vstopil v skupščino, kateri je oporekal zakonitost.

Naša meja napram Madžarski. Kakor poročajo iz Beograda, je nastal med našo vlado in antanto radi določitve meje v Baranji resen spor. Zavezniki zahtevajo, da se umaknemo do one črte, ki jo predvideva antanta in katera naj bi tvorila mejo po mirovni pogodbi. Na ta način bi mi izgubili večje ozemlje. Pri Subotici bi se umaknili kar za 9 km. Ministrski svet je na svoj seji že sklepal o tem vprašanju in se je sestavil memorandum, ki izjavlja, da naša vlada teh zahtev na noben način ne more sprejeti.

Zakasnel protest. Iz Ženeve poročajo, da je črnogorski zunanji minister(?) poslal Zvezi narodov pismo, v katerem protestira proti priključitvi Črne gore k Jugoslaviji.

Kriza polske vlade. »Vossische Zeitung« poroča iz Varšave: Kako se bo sedaj že uradna kriza vlade nadalje razvijala, se še ne da ugotoviti, izgleda pa, da bo kriza, ki zavzema vsa resnost, tra-

jala dalje časa. Poljski zunanji minister Skirmunt je na častniškarski konferenci izjavil, da se zapadna Evropa vsled vednih vladnih kriz zelo vznemirja. V zadnjem času so se pojavili v Varšavi rojalisti, ki skušajo pridobiti tudi vladne kroge zase. Posebno duhovščina stremi za zopetno vzpostavitev kraljevine.

Nova federativna republika srednje Amerike. »Jutarnji list« poroča iz New-Yorka, da je bila dne 10. t. m. v San Salvadoru podpisana pogodba med Guatemalo, Hondurasom in San Salvadorom o ujedinjenju v novo federativno republiko centralne Amerike.

Nota dr. Beneša konferenci veleposlanikov. Češkoslovaško časopisje enodušno odobrava noto, katero je poslal zunanji minister dr. Beneš predsedniku konference veleposlanikov glede dogodkov na zapadnem Ogrskem. Posebno se naglašja, da je nota jasen izraz javnega mnenja in ki bo veleposlaniški konferenci služila v opomin. »Prager Presse« piše, da je nota razkrila madžarske intrige in zločine v Zapadni Ogrski, ki so jih izvršile madžarske tolpe z madžarskimi častniki na čelu. Veleposlani morajo staviti Madžarski za izpraznitev zapadne Ogrske kratek rok ter doseči, da budimpeštanska klika ne bo motila več razvoja srednje Evrope.

Položaj v Zapadni Ogrski. Službena izjava madžarske vlade, da je izpraznila cono A ter se umaknila v cono B, je za avstrijsko vlado brezpomembna, ker je sklenila, da ne prekorači prej stare avstrijske meje, predno ji medzavezniška komisija ne zagarči, da je vse ozemlje očiščeno roparskih tolp. Po zadnjih vesteh znaša moč teh tolp še vedno obrog 20.000. Avstrija nadalje tudi ne more privoliti, da bi se evakuacija razdelila v dve coni ter zahteva celokupno izpraznitev vsega ozemlja ob enem. Med avstrijsko vlado in antantno komisijo je dosežen glede tega že popoln sporazum. Vojni odbor v Sopronju ima v rokah dovolj dokazov, da so ustaške organizacije v zadnjem času nastopale v sporazumu z madžarsko vlado. Po dogovoru z antantnimi častniki straži avstrijski kordon samo premogokope ob meji, ki so važni za dunajsko električno centralo. Da je tako oprežno postopanje avstrijske vlade upravičeno, dokazuje dejstvo, da je našlo avstrijsko orožništvo na madžarskem kolodvoru Kiralyhida, ki ga je zasedlo po naročilu medzavezniške komisije, polno ročnih granat in druge municije. V Bruck prihaja še vedno mnogo beguncev, ki beže pred madžarskim nasiljem. Ker se nahaja med vstati tudi mnogo uradnikov, je avstrijska vlada, ki jih je nameravala obdržati tudi po zasedbi v službi, prisiljena, jih sedaj odpustiti. Tudi na štajerskih tleh so skušali Madžari širiti svojo propagando, češ, da je dunajska »boljševiška« vlada že tako propala, da si hoče osvojiti del madžarskega ozemlja. V nekem proglasu celo pravi: »Vrli bomo na Stajersko ter razrušili vasi in domove, a vi boste proti temu brezmočni, ker bo to le upravičena kazen. Proglas je podpisala uprava obmejnih vstašev.

Vlada »de fakto«. Iz Kristijanije javljajo, da je Norveška vlada priznala sovjetsko vlado kot vlado »de fakto«.

Staro pesem: »Mit dem Teufel...« Morilci poslanca Erzbergerja. Nemška policija pridno zasleduje morilce posl. Erzbergerja. Državnemu pravdniku v Oppenau se je posrečilo ugotoviti imena morilcev. Udeležena sta bila 28 letni trgovec Schulz in 27 letni dijak Tillessen, oba bivša častnika. Pri begu morilcev je baje težko kompromitirana monakovska policija.

Nemška politika napram Rusiji. »Der Tag« prinaša članek o politiki, katero naj bi vodila Nemčija napram Rusiji. List trdi, da obstojate v tem vprašanju dve struji: politiki, ki se zavzemajo za pasivno politiko napram državam, ki so nastale na teritoriji bivše Rusije, a drugi, ki so se izjavili za aktivno politiko. Zastopniki pasivne politike so mnenja, da novonastale države življensko niso dovolj močne in bodo svojčas apsorbirane od nove, velike Rusije, katera mora biti na vsak način prijateljica Nemčije, ki se bo le pod tem pogojem lahko razvijala, če bo dobivala od prijateljske Rusije po ceni živež in surovine. Glavni pristaši te po-

litike so bivši nemški kolonisti iz Rusije. List trdi, da ravno to dejstvo nasprotuje tej tezi, ker se kolonisti zavzemajo za vspostavitve nove Rusije, upajoč, da pridejo na ta način zopet v posest svojega imetja, ki so jim ga odvzeli boljševiki. List pravi nadalje, da Nemčija danes vsled versailleske mirovne pogodbe sploh ne more voditi ekonomske politike, ki bi se ozirala na mogočnost dalekosežne bodočnosti. Nemčija mora danes povsod, osobito na vzhodu izkoristiti sedanji politični in ekonomski položaj kolikor mogoče, drugo pa prepustiti svojemu naravnemu poteku. Zankrat se mora Nemčija približati nasledstvenim državam, a posebno Litavski, Letonski in Estonski.

Kriza v francoski vladi. Pariški listi poročajo, da v merodajnih političnih krogih prevladuje mnenje, da Briandov kabinet ne bo preživel parlamentarnih posvetic. Nekateri listi se že danes bavijo z vprašanjem, kdo bo njegov namestnik. Največ se imenuje Louchet.

Zanimivosti.

Slika iz gladne Rusije. — Ogromen sir. — Najlepši mož v Parizu. — Operacija leva. — Umrl v spovednici. — Cigareta upepelila mesto. — Na južni tečaj. — Biljard v aeroplanu.

Ruski emigranti objavljajo v nekem svojem listu pismo iz Samare, ki jasno priča o strahotah ruske katastrofe. Pismo je bilo pisano koncem prejšnjega meseca ter pravi med drugim. Najhuje je bilo, ko smo prišli do reke. Vsled suše je postalo mnogo psov, steklih. Nikdo jih ne zatira. Nekoliko sto ljudi nas je mirno sedelo na obrežju. Naenkrat je nastal krik in vskrik. Prikazalo se je kakih šest ali sedem na pol nagih ljudi, obkoljenih od velike, s koli in drugim orodjem oborožene množice. Tirali so jih v nekoliko oddaljeno kolibo, v katero so jih po daljši borbi zaprli, na kar so kolibo zažgali. Trdilo se je namreč, da so bili ti ljudje svojčas obgrizeni od steklih psov ter da so postali nevarni vsej okolici; radičesar so jih zaprli v to kolibo ter jih zažgali.

Neka tvornica sicer hvali v nekem bavarskem listu svojo robo ter posebno priporoča sir, nazvan: Oberammergauers-festspielalpenkräuter-klosterdelikatessfrühstückerkase. — Če človek prečita imena tega sira, postane res — sit.

Preteklo nedeljo je bil v pariškem predmestju Chatillon-sous-Bagneux, izbran najlepši mož. Glasovale so seveda samo ženske, kot edine poznavalke moške lepote. Prišle so do zaključka, da spada tega težja in obseg med najlepše moške odlike. Izbrani »kralj lepote« se imenuje Hofmann, star je 28 let in po poklicu elektrotehnik, je gladko obrt, zelo debel ter tehtal 101 in pol kilograma. Vsekakor okus!

Nekemu levu v londonskem zoološkem vrtu je zrastle kremple v meso in nelp tamošnji živinozdravnik se je odločil, da ga operira. Dali so torej levu precej močno narkozo — a brez uspeha. — Morali so jo primerno ojačiti in za to so rabili nič manje kot liter in tričetrt kloroforma, da je lev zaspal. Vkljub tej strašni dozi pa lev ni spal dalje kakor četrt ure. Ko se je zbudil, je strahovito besnel in morali so vsi hiteti, da so se še pravočasno odstranili iz njegove bližine.

H župniku v Santo-Domingo na Španskem je prišel neznan mož ter ga prosil, da ga izpove. Odšla sta v cerkev in spoved se je pričela. Ko je župnik slišal nekatere grehe, pa se je tako razburil, da ga je zadela kap. Meščani sedaj premišljujejo, kakšni grehi so pač to bili, da je župnika, ko jih je slišal, zadela kap.

V Anopolisu (Nova Škotska) je vsled neprevidno odvrgne cigarete nastal silen požar, ki je upepelil tretino mesta. — Škoda znaša več stotisoč dolarjev. Slučajno pa ni postala niti ena historična znamenitost, na katerih je mesto zelo bogato, žrtev požara. Mesto so zgradili l. 1604. Francozi, od l. 1710. pa se je nahajalo mesto v rokah Angležev.

Dne 12. t. m. je odpotovala iz Londona. Slakletonova ekspedicija, ki potuje

na južni tečaj naše zemlje. Računa se, da bo ostala ekspedicija tri leta na potovanju.

Biljard v aeroplanu! — To novost so si izmislili seveda zopet Amerikanci. Največji aeroplan na svetu ali kakor ga Amerikanci ponovno nazivajo — greotest in the world — opravlja zračno službo med New-Yorkom in Chicagom. Aeroplan prevaža 34 potnikov in 2 pilota. Razen bufeja se nahaja na aeroplanu tudi kabina za biljard. Prišli pa so že do prepričanja, da bo boljše, ako napravijo mesto biljarda še par prostorov za potnike.

Obiskujte obrtno razstavo v Götzovi dvorani!

Dnevna kronika.

— **Zofisti.** Včerajšnji „Slovenec“ je izpisal iz našega uvodnika o padanju valute stavek, ki žigosa sedanje naše politično stanje v državi ter ga prikrojil tako, da izgleda, kakor da bi bili napadli sedanjo vladno, dočim je smisel bil čisto drugačen, ker nismo kritizirali vlade, temveč one, ki vladno ovirajo pri delu in s tem onemogočajo obenem tudi našo notranjo konsolidacijo. Iz beglega so torej napravili črno. Tega pa seveda niso storili iz nevednosti, ampak seveda iz zlobe, s čemer pa si ravno niso dali najboljšega spričevala.

— **Neresnične vesti s zaroki kralja Aleksandra.** Iz Beograda poročajo, da so vse vesti o zaroki našega kralja preuranjene in neresnične. Vlada o kaki zaroki ni prejela še nobenega obvestila.

— **Zahvala.** Vodstvo »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani izreka tem potom iskreno zahvalo vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da se je 32. glavna skupščina tako lepo izvršila. Posebno pa se zahvaljujemo pokrajinskemu namestniku, ministru gospodu Ivanu Hribarju, gospodu predsedniku »Jugoslovenske Matic« in Sokolskega Saveza dr. Vladimirju Ravniharju in gosp. poročniku Adu Delaku za lepe pozdravne besede. — Prav iskrena hvala vsem cenjenim zborovalcem, vsem cenjenim delegatom naših podružnic in zastopnikom pokroviteljev. Konečno se prav toplo zahvaljujemo vsem darovalcem in darovalkam denarnih prispevkov pri veliki skupščini. Vodstvo »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani, dne 15. sept. 1921.

— **Olajšanje draginje.** V ministrstvu za promet se izdeluje nova železniška prevozna tarifa, katera predvideva znižanje tarifa za prevoz živil, da se na ta način zmanjša draginja.

— **Preiskava proti atentatorjem na kralja se nadaljuje.** Ker je bil preiskovalni sodnik pred nekaj časom izmenjen, se je preiskava nekoliko zavlekla. Novi sodnik Vujič bo moral preučiti vse akte svojega prednika, predno se bo mogla preiskava nadaljevati.

— **Ethin Kristan v Chicagu.** Ameriško časopisje poroča, da je dospel tjakaj Ethin Kristan, ki je odpotoval v Ameriko v svrhu agitacije med našimi izseljenci. Kristan se vrne nazaj v domovino v par mesecih, nakar se bo kot socialnodemokratski poslanec zopet udeleževal sej parlamenta.

— **Naši ameriški rojaki za Josipa Stritarja.** Zveza jugoslovenskih žen in deklet v Clevelandu je te dni odposlala na uredništvo „Slov. Naroda“ v Ljubljani 35.715 avstrijskih kron za našega starega, skoraj pozabljenega pesnika Josipa Stritarja, ki živi v Aspangu na Nižjem Avstrijskem. Osiveli slovenski pesnik bo gotovo vesel in hvaležen, da se ga v ljubezni spominjajo celo naše ameriške rojakinje.

— **Informacijski biro trgovskega ministrstva.** Pri trgovskem ministrstvu se na merava osnovati poseben informacijski biro, ki bo imel nalogo informirati stranke inozemstva.

— **Podpora profesorskemu društvu.** Minister za prosveto je dal profesorske-

mu društvu 10.000 dinarjev kot podporo za letošnje skupščino, ki se vrši v prihodnjih dneh v Zagrebu.

— **Klerikalno rodoslovje.** Po „Slovencu“: „Kjer je Protič blizu, tam Korošec ni daleč. Kjer je Korošec, ni daleč Brejc in kjer je Brejc, ni daleč Verstovšek in — „Slomškova zveza“. To klerikalno rodoslovje je zapisano našem učitelstvu v album. Iz previdnosti pa je izpuščeno ime velikega „prijatelja“ učiteljev — Sušteršiča. Crne bukve slovenskega naroda se odpirajo in iz njih zvone besede svetega pisma: Protič je rodil Korošca — itd. — dokler ne pride habsburški „odrešenik“.

— **Cesta Maina—Velka.** Mariborski okrajni zastop je na svoji zadnji seji v četrtek izročil dela za zgradbo te ceste ljubljanskemu stavbeniku Jaroslavu Breuerju. Dela se bodo pričela še to jesen.

— **Inskripcija na ljubljanski univerzi** se prične dne 1. oktobra ter traja do 9. oktobra.

— **Mestni dekliški licej v Ljubljani.** Rok za vpisovanje, sprejemne izpite, za pričetek pouka itd. na vseh oddelkih zavoda je podaljšan do 28. septembra. Podrobna navodila še sledijo.

— **Obrtno šolanje vojnih invalidov v Sloveniji.** Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za socialno skrbstvo, invalidski odsek sprejema vojne invalide, ki se žele izučiti v kaki obrti in so brez vsakih sredstev, v svojo oskrbo bodisi v invalidskih domih v Celju ali Ljubljani, bodisi izven teh. V prvi vrsti se bodo vpoštevali vsled skromnih sredstev, s katerimi razpolaga omenjeni odsek, le težji invalidi z 50 in več % invalidnosti. V to svrlo posluje pri invalidskom odseku Posvetovalna komisija za izbiro poklica invalidom, ki sestoji iz zastopnikov invalidskega odseka, drž. protezne delavnice, drž. posredovalnice za delo, obrtnikov, strokovnega delavstva in invalidske organizacije. V tej komisiji sta kot člana tudi 2 zdravniška strokovnjaka. Vsi invalidi, ki so že bili pri ponovnem nadpregledu ter so sami kakor tudi njih roditelji siromašni in bi se želeli izučiti v kaki obrti, naj pošljejo tozadevne prošnje z invalidskim uverenjem in potrdilom uboštva gori omenjenemu odseku.

— **Vlom v cerkev.** V sredo ponoči so vlomili neznan zločinci v župnijsko cerkev v Ptuj ter odnesli iz tabernaklja monštranco in kelih. O zločincih ni sledu. Zanimivo pa je, da pripisuje „Straža“ v svojem poročilu o tem vladu krivdo „sedanjim liberalizmom prepojenim dobi“. To ni le zlobno, ampak tudi skrajno smešno, kajti zločinci prav gotovo niso izvršili svojega dejanja iz „liberalizma“ ali morda celo iz demokracizma, ampak iz dobičkarstva, ker vejo, da se za take reči lahko dobi lepa svota denarja.

— **Ribolov na Adriji.** 11. t. m. ob 11. uri dopoldan je bil v Pulju v veliki dvorani hotela »Netunno« podpisan sporazum med Italijo in Jugoslavijo glede ribolova na Jadranskem morju. Ni izključeno, da se bo tu sporazum izpolnil še z nadaljno trgovsko pogodbo in industrijskimi zvezami med obema državama.

— **Švica priznala Karlu eksteritorialnost.** Švicarska vlada je priznala bivšemu cesarju Karlu pravico eksteritorialnosti za ves čas bivanja na švicarskem ozemlju. Na ta način je Karl oproščen pristojbin.

— **Iz Ormoža.** Iz članka vlagatelja v vašem listu vidim, da je g. Ivan Rojs res uxor vestnega človeka. Zakaj, če je res, da podpisuje njegov osemnaestletni sin hranilne knjižice Ormoške posojilnice, in na čem ne morem dvomiti, potlej fant res spravlja Ormoško posojilnico v najslabšo luč in g. Tomaž Korpar bo res storil dobro delo, ako, kakor člankar pravi, slabomnega Rojsa pošlje na Studenec. Stem bi gotovo storil dobro delo ne samo svojem zavodu, kateri mora zgubiti pri takem uračovanju popolnoma na ugledu, ampak tudi ormoškemu občinstvu, kateremu je Ivan Rojs že to, kar je bilo za Egipt sedem suhih let. Ta človek predbacia samolastnost drugim in je sam največji samodržec. Ko je zavladal na občini, je kar čez noč obežil občino, ne glede na to, da za to ni imel pravice kot prehodna oblast sosveta, za definitivne-

ga tajnika, nadalje za definitivnega redarja, ter ni vprašal, so li sposobni ali niso, samo Orli so morali biti in punktum. V istem hipu je to vse storil, ko je z enim glasom večine sosveta zavladal na Ormoški občini. V istem hipu je tudi šel ter naložil pri zavodu, pri katerem, kakor Vaš člankar pravi, nedoletna deca izvršuje pravovelnost stvari, krog 60.000 kron občinskega denarja, in ko je ormoška občina denar hotela, je zahteval nič manj kakor šestmesečno odpoved. In sedaj živimo v Ormožu veliko čudo že par dolgih mesecev, da imamo napredno večino in župana, pa klerikalnega tajnika in redarja, katera bi, ako bi se dogodilo vse v obratnem smislu, že zdavnaj morala zginiti. Upamo pa, da bo ravno tako hitro, kakor bo Tomaž Korpar moral spraviti svoj zavod v red, znala tudi narediti red napredna večina Ormoške občine.

Prvega oktobra vsi na veliko veselico pekrškega izobraževalnega društva v „Narodni dom“!

Mariborske vesti.

Maribor, 17. septembra.

— **Himen.** V četrtek se je poročil v Ljubljani g. A. Ivancič, solastnik kavarnе „Jadran“ z gospodično Jelko Pletaršek iz Mokronoga. Cestitamo.

— **Himen.** Dne 17. septembra poročil se je gospod Vena Jiroušek, podravnatelj ljubljanske kreditne banke, podružnica v Mariboru, z gospodično Ido Klunovo, hčerko trgovca Kluna iz Ljubljane. Cestitamo!

— **Državnega posojila** je pri Posojilnici v Narodnem domu podpisal g. Oton Ploj, notar v p. 100.000 K in s tem dal lep vzgled rodoljuba. Naj bi našel mnogo posnemalcev!

— **Prenapolnjenost naših šol.** Stevilo šoloobveznih otrok v Mariboru je tako naraslo, da so skoro vse šole prenapolnjene, samo dekliška ljudska šola v Cankarjevi ulici ima okrog 500 učenek, prvi razred dekliške meščanske šole pa bo moral imeti letos štiri paralele. Podobno pa je tudi na drugih šolah. Z otroci Maribor torej napreduje.

— **Zopet nove banke.** Kakor se nam poroča, se priseli v Maribor v kratkem zopet dvojice bank, tretjo pa osnuje neki tukajšnji konzorcij na novo. Radovedni smo, če bodo te banke poskrbele tudi za zgradbo novih hiš, ali bodo s svojimi lokali in stanovanji za uradništvo vrgle na cesto zopet nekaj ubogih družin?

— **Švabčarenje v Mariboru.** Čitali smo v »Taboru« štev. 53. t. l. da bode čez leto izginil pri nas pangermanski duh, a pripomniti je treba, da se to ne vjema z resnico, in žalibog se imamo veliko zahvaliti v tem oziru ravno onim gg. ki so imeli pod blivšo Avstrijo morda malo več narodnega ponosa. V prvi vrsti so to g. akademiki, razni uradniki in pa nekateri gospodje častniki in podčastniki. Sramotno je za vse prizadete, da se čutijo še vedno kot v Germaniji, ne pa v Sloveniji. Kdor se hoče o tem prepričati, naj le gre zvečer ob času promenade v Gosposko ulico in na Aleksandrovo cesto, lokalov ni ne omenimo, ker zastostujejo že ulice, kako se s strani naših ljudi govori v spremstvu nemških dam v blaženi nemščini. Svetovali bi prizadetim, da ako ne najdejo v družbi zavednih Slovencev zadostnega razvedrila, naj se vsaj potrudijo in nauče svoje spremljevalke našega jezika vsaj za uličen sprehod, ker tako postopanje napravljia na zavednega Slovenca zelo mučen utis. Ako se hočejo izogniti neprilikam naj jenjajo že vendar enkrat s to nemščino, čeprav se jim zdi nečnejša. Ker dovolj dolgo smo trpeli, prizanašali in opominjali; in ako ne pomaga zlepa, se bode moralo začeti drugače. Naša zahteva se ne tiče Nemcev po rodu, katere itak dobro poznamo in jih tudi upoštevamo, temveč »Slovencev« katerih dolžnost je: svoj materni jezik razširjati, ne pa zatirati! — Korošica.

— **Vpokojeenci in mestna občina.** Iz krogov vpokojencev mestne občine se

slišijo obupni kliči. Draginja dan za dnem raste, stanarina se zvišuje, zima se bliža, a pokojninsko vprašanje mestnih vpokojencev se ne reši. Vse prošnje, vse osebne intervencije pri merodajnih činiteljih so ostale klic obupanega v puščavi. Kilogram masti stane že danes 72 K, cene so v zadnjih dveh tednih splošno poskočile za 30 odstotkov, vse se podražuje, a mestni vpokojenci imajo 321, reci, piši in čitaj: tristodvajseteno krono mesečne pokojnine. Za par tednov staro dete se plačuje danes višja vzdrževalnina; kako naj pač potem stari, v občinski službi osiveli ljudje v današnjem času s to miloščino izhajajo? »Upali smo,« pripoveduje siv, 70-letni starček, »da se bo sedaj, ko dobimo nov občinski svet in novega, socialističnega župana, naša pokojnina času primerno zvišala in izjednačila s pokojnino državnih vpokojencev, a varali smo se. Gosposka ulica in rdeča zastava sta važnejši socialni vprašanji, kakor naša beda. Neusmiljeno smo izročeni usodi. — Prej smo še vsaj tu pa tam dobili par sto kron kot izredno podporo, sedaj pa se za nas sploh nihče ne zmeni več!« Res je in čas bi že bil, da se to vprašanje enkrat reši, kajti prokleta dolžnost občine je, skrbeti za ljudi, ki so v njeni službi osiveli.

— **Narodno izobraževalno društvo za Pekre in okolico priredi,** dne 1. oktobra zvečer v vseh prostorih Narodnega doma v Mariboru veselico s plesom. Vabi se mariborsko narodno občinstvo, da se veselice v velikem številu udeleži.

— **Koncert v parku.** Jutri v nedeljo se vrši ob običajni uri zopet promenadni koncert v parku.

— **Podružnici S.P.D. v Mariboru** so darovali: G. Bruno Rötter v Mariboru 640 K za koč na Planinšci, s tem je postavil temeljni kamen za novo prepotrebno planinsko zavetišče na Planinšci; G. ravnatelj tovarne za akumulatorje I. Stucin 100 K; Tovarna Vesten v Celju za koč na Klopnem vrhu 4 umivalnike, 4 vrče za vodo in 4 skledice za milo. Izkrena hvala vrlim planincem! Da bi našli obilo posnemalcev!

— **Jugoslovenski Matici** so darovali: G. Mirko Kogelj 40 K; g. M. Pučelik 20 K; g. Joško Zinauer 200 K; prostovoljni prispevki od otroške prireditve v Sv. Jakobu v Slov. goricah, (g. Silih) 100 K; g. Franc Skaza 100 K; Policijski komisariat 300 K. Vsem darovalcem izkrena hvala!

— **Vpisovanje v deško in dekliško zavetišče** Državne dečje stanice v Strossmayerjevi ulici št. 26. (preje Mestno deško zavetišče) se bo vršilo dne 25., 26. in 27. t. m. od 8. do 12. ure dopoldan v pisarni vodstva. Stevilo sprejetih je omejeno ter se bo oziralo v prvi vrsti na sirote, nezakonsko in zapuščeno deco najubožnejših slojev. Pričetek zavetišč 1. okt. s popolno dnevno oskrbo.

— **Podpora mariborskega okrajnega zastopa.** Mariborski okrajni zastop je dovolil za štipendije gojencev državne vinarke in sadjarske šole v Mariboru 12.000 K. Državni trgovski šoli v Mariboru je dovolil za nabavo učil 2000 K enak znesek pa je nakazal tudi I. obreni razstavi v Mariboru v podporo.

— **Pomanjkanje vode.** Mestni magistrat je opetovano opozoril v dnevnih časopisih na izredno pomanjkanje vode v mestnem vodovodu in prebivalstvo prosil, da z vodo štedi. Kljub temu ni opaziti, da bi se vode, ki je pripade na osebo in dan povprečno 90 litrov, uporabilo manj. Če ravno pravzaprav takrat, ko je voda v zadostni množini na razpolago, omenjena množina vode ni previsoka, je vendar sedaj, ko vodovod pri neprestanem delu ne more več dajati zadostne množine, to znamenje, da nekatere stranke ravnaajo z vodo zelo potratno in brezobzirno napram svojim soseščanom, ki stanujejo v višje ležečih hišah, in ne morejo dobiti celi dan vode. Zdatnost mestne studenčne naprave se zmanjšuje še nadalje dnevno za 40 do 50 tisoč litrov. Ker bo kakor se lahko domneva, v bližnjem času moralo nastopiti veliko pomanjkanje vode in ker ta neizogiba lahko traja do zime, je mestni magistrat, da zasigura prebivalstvu vsaj neobhodno potrebno množino vode, prisliljen izdati izvanredne odredbe in sicer: 1. Vse pipe v kopalnih sobah, zasebnih stanovanjih se bodo po organih mestne občine plombirale. Kdor bi kakor tako plombo poškodoval ali samovoljno

odstranil, bo kaznovan z globo K 1000. 2. Kot najvišja množina vode, ki jo lahko uporabi na dan 1 oseba, se določa 30 litrov. Ta množina mora zadostovati za pitje, kuho, čiščenje in pranje perila. Posameznim strankam pripadajoča množina vode se bo določila po podatkih zadnjega ljudskega štetja.

m Spojenje obeh nemških ljudskih šol. K včerajšnji notici o padanju števila nemških otrok v Mariboru se nam poroča, da se obe nemški osnovni šoli spoji v eno že z letošnjim šolskim letom. Nemška ljudska šola v Magdalenskem predmestju se opusti ter pridele otroci nemški šoli na Zrinjskega trgu.

m V samotni ulici „Ob bregu“ stanujoči prebivalci prosijo slavni magistrat za več luči.

m Pri velikem umetnem ognju tukajšnje požarne brambе, ki ga bo zažgal njen član g. Jos. Hardinka, bo igrala polna godba južne železnice pod vodstvom kapelnika g. Skačaja. Koncert se prične ob 18. uri, umetni ogenj se zažge ob 19. uri in bo trajal približno eno uro. Vstopnina za osebo 1 dinar.

m Ob priliki nenadne smrti gospoda Jožeta Kumpa so nabrali za mariborskega Sokola 400 K mesto nagrobnega venca gospodje Valjak, Černetič, Kurinč in Arher. Zavednim gospodom hvala.

m Revna ženica je izgubila od Spaceka do lajtersberške opekarne modro svilen torbico, katera je vsebovala okoli 1000 K denarja. Prosimo, da se najdeno odda proti primerni najdenini v Mariboru, ob bregu št. 14.

m Sklepi mestnega sveta. Mestni svet je poleg drugega sklenil na svoji seji v četrtek tudi sledeče: Dvema voznikom, ki vozita za mesto se zviša vozovina od 300 na 400 kron dnevno. Brod čez Dravo v Koroskem predmestju se da takoj pobarvati. Na predlog podžupana Rogliča se mora pri vsaki mestni oddaji dela o tem obvestiti Slovensko obrtno društvo. Na predlog odbornika Slanovca se pozove vlado, da da končno odstraniti stari leseni dravski most. Zadrugi izvoščkov, ki zahtevajo stojišče za vozove na Glavnem trgu, se prošnja iz sanitarnih vzrokov odkloni. Lastniku broda Medije-Pobrežje se dovoli zvišanje tarife.

m Za veliko ljudsko tombolo prost. požarne brambе na Glavnem trgu dne 2. oktobra ob 14. uri vlada že sedaj v vseh slojih občinstva največje zanimanje. Več kot polovica kart je že prodana in se priporoča, da si naj iste vsakdo kolikor mogoče hitro oskrbi, ker bodo zadnje dni že vse razprodane. Razen v izloži razstavljenih dobitkov, je še mnogo nerazstavljenih potrebnih predmetov kot čevlji, perilo, hlače itd. Cena eni karti samo 1 dinar. Pri tomboli igra železničarska godba.

m Dovoljene in odklonjene koncesije. Na svoji seji v četrtek je mestni svet podelil oziroma odklonil sledeče koncesije: Izidorju Benko in Ivanu Kokolu je dovolil nadaljevanje gostilniške koncesije; Alojziju Horvatu in Mariji Djunkovič je odklonil prošnjo za gostilniško koncesijo, ker ni krajševne potrebe; Ivanu Völkerju je dovolil kočijaško obrt; Franju Korentu je odklonil prošnjo za koncesijo za posredovanje pri nakupu zemljišča, ker ni krajševne potrebe; izvoščku Ivanu Celcerju je dovolil prevažanje oseb tudi pod št. 41. in 52.; J. Kokotič je odklonil prošnjo za prostor za izvrševanje kovaške obrti v Kopališki ulici; prošnji Ivana Bračko za postavitev prodajne barake na oglu Aleksandrove ceste in Kolodvorske ulice iz prometnih in sanitarnih vzrokov ni ugodil; prošnjo plesnega učitelja Pečnika o podelitvi dvorane v kazini pa je odklonil.

m Odbornice Ženskega Saveza v Mariboru. V sredo, dne 14. t. m. popoldne so prispele iz Ljubljane v Maribor odbornice Narodnega ženskega Saveza iz Beograda in Zagreba, med njimi predsednica ga Danica Hrističeva, podpredsednica ga Zlata Kovačević-Lopašič, in tajnika ga Zorka Janković. Pristrčno pozdravljene od našega ženskega društva, so gostinje sledile povabilu naših gospa ter se od kolodvo- ra odpeljale z njimi na privatna stanovanja. Zvečer ob 20. uri se je vršila v veliki dvorani Nar. doma gostinjam na čast ča-

janka. Tu je pozdravila drage goste, predvsem ge. predsednico Hrističevo ga. Maistrova s prav prisrčnim nagovorom nakar se ji je ga. predsednica zahvalila. V svojem govoru je povdarjala srečo nad tem, da biva v Mariboru, ki pa žal ni neskaljena, ker leži nad njo kakor mora misel, da se nahaja tako blizu koroške meje. Naglašala je važnost solidarnega dela žen ter na kratko označila cilje Narodnega ženskega Saveza. Delokrog mu je obsežen, a nad vse naj se dviga in vse naj vodi velika nacionalna misel. Po govoru predsednice Saveza zahvalila se je na prisrčnemu sprejemu podpredsednica ga. Zlata Kovačević, ki nam je še izza pogreba Zrinjskega in Frankopana v živem spominu. — Sledilo je še nekaj nagovorov s strani gostinj in domačink in pela se je naša narodna pesem. Vseskozi prijeten in lep večer je dal našemu žensktvu priliko, da upoza posamezne delavne predstavnice Ženskega Saveza, predvsem njegovo nad vse simpatično predsednico. Drugo jutro je bil na programu ogled mesta z Kalvarije, obisk obrtne razstave in ob 10. uri izlet z avtomobili na Falo. Popoldne so se naše gostinje odpeljale, zagotavlja, da jim ostane obisk našega mesta v krasnem spominu. Pozdravljamo obisk reprezentantini Ženskega Saveza v Mariboru s prepričanjem, da dobro medsebojno spoznavanje učvršča vezi in vspodbuja k uspešnemu skupnemu delu.

m Velika oktobrska veselica s trgačtvijo in plesom, ki jo priredi prost. požarna bramba dne 2. oktobra pri Götzu, bo prekosila vse do sedaj prirejene enake zabave. Štiri godbe bodo sodelovale in poskrbljeno je za razne zabave in razvedrila. Začetek vinskih trgačev ob 16. uri v verandi pri Götzu, obenem tudi koncert železničarska godbe v dvorani. Ob 20. uri se nadaljevanje veselice vrši v dvorani. Vstopnina za osebo 5 dinarjev. Želi se udeležba v kmečkih in priprostitih oblekah.

m Izvoz fekalij. Mestni svet je sklenil v četrtek, da se zviša pristojbina za odvoz fekalij tako, da se bo plačalo od voza in tone 120 K.

m Cez ulico napeta žica. Dne 17. t. m. ob 1. uri ponoči sta naša dva stražnika državne policije na vogalu Strossmajerjeve in Slovenske ulice približno 1 m visoko čez cesto napeto žico. Kako lahko bi se bila zgodila nesreča, če bi bil pripeljal kak voz ali avto. Stražnika sta žico odstranila. Lopove, ki so to učinili, se zasleduje in upamo, da bodo kmalu tam, kamor spadajo.

m Izgubila je g. Ivana Bernkopč črno usnjato denarnico s 100 dinarskim bankovcem. Bernhard Josip, stanujoč na Aleksandrovi cesti št. 40., je izgubil od Lajtersperka do klavnice svojo črno usnjato listnico z dvema računoma in čez 300 kron denarja v deset in enodinarskih bankovcih.

m Tatvina. Doslej neznani tatovi se včeraj ponoči preplezali 2 m visoko ograjo skladišča stavbenega podjetnika Adolfa Balcerja v Miloš Obiličevi ulici, vlomili v pisarno ta odnesli moško kolo, dežni plašč in druge stvari.

m Velika kavarna. Danes zvečer koncert prvovrstne salonske godbe prof. Kubička 1253

Kultura in umetnost.

x Situacija naše gledališke krize. Kriza, ki je zajela naše mlado mariborsko gledališče koncem lanske sezone in ki je zahtevala najprej odhod dotedanjega zakupnika g. Hinka Nučiča, se je vsled raznih intrig in protintrig z vseh strani raztegnila tudi čez cele gledališke počitnice in razsaja tudi še danes, ko bi se sezona pravzaprav morala že pričeti. Mi v to krizo razen ob početku nismo odločilno posegli, ker smo bili mnenja, da je najbolje, ako stvar sama po sebi dozori do erečnega zaključka. Tembolj pa so posegali vanjo drugi, včasih najmanj poklicani in najbolj nevedni in o celi zadevi nepoučeni, zato je tudi prišlo tako daleč. Ko je odšel g. Nučič je bila glavna naloga ta, da se, ko so odpadle vse ovire, poskrbi za poddržavljenje gledališča. Na to so delovale stranke in one barve in delegat Pododbora udruženja gledaliških igralcev v Mariboru, g. Antun Ivanović-Mecger je bil v tej zadevi sam dvakrat v Beogradu

pri prosvetnem in finančnem ministru. Stvar je uspela in dozorela v toliko, da je g. Bratina, kateri je po g. Nučiču prevzel vodstvo gledališča, razrešil svojo pogodbo ter prepustil, da država prevzame gledališče ter sama imenuje upravnika. Ker je bilo s tem mesto voditelja zopet izpraznjeno, je deželna vlada sporazumno z mestno občino poverila g. Bratino z vodstvom tudi v nadalje, dokler se vladno imenovanje upravitelja ne izvrši. Med tem časom so romali med Ljubljano in Beogradom tozadevni akti opodržavljenju in imenovanju upravitelja. Ljubljana je stavila terno-predlog, na katerem so se nahajali gg. Mecger, Majcen in Strmšek. Izgledalo je že, da je poddržavljenje definitivno, razne zahteve, po katerih bi morala država prevzeti poprejšnje izdatke in izgube, pa so finančno ministristvo dovedle do stališča, da prevzame gledališče šele z novim budgetom, t. j. s 1. januarjem 1922 in da bo tudi tedaj komaj imenovan državni upravitelj. To se bo zgodilo seveda, če se v Beogradu zopet ne bodo premislili. Do novega leta mora skrbeti za upravo deželna vlada z občino, imenovati mora upravitelja, katerega bo pa kljub temu morala tudi beograjska vlada potrditi, vendar pa ta potrditev ne bo uplivala na imenovanje bodočega državnega upravitelja. Istotako je država ustanovila tudi subvencijo in uprava, ki vodi gledališče do poddržavljenja, mora poskrbeti za potrebno kritje pri deželni vladi. Ker pa deželna vlada tega kritja tudi še ni stavila na razpolago, je kreditirala kritje mariborska mestna občina. Stojimo strogo na objektivnem stališču, ne zavzemajoč se ne za eno ne za drugo izmed obstoječih dveh gledaliških strank, vendar pa mislimo po vseh veljavnih logičnih zakonih, da bi odgovarjalo interesu gledališča edino to, da bi se tudi začasno vodstvo gledališča do poddržavljenja poverilo onemu, ki bo postal državni upravitelj, pa naj bo to že kdorkoli. V tem oziru bi bila dolžnost vseh merodajnih faktorjev, osobito pa občine in deželne vlade, da se porazgovore in uredi zadevo skupno z beograjsko vlado.

x Glasbena Matica v Mariboru. Včeraj zvečer ob pol 20. uri se je vršila v društveni sobi pri „Götzu“ prva pevka vaja moškega zbora po počitnicah. Priglasilo se je do sedaj 52 pevcev. Pri volitvah v odbor pevskega zbora so bili izvoljeni sledeči gg.: Za predsednika postajenačelnik Karol Stetin, za podpredsednika nadzornik j. ž. Ivan Frolé, za koncertnega vodjo sodni svetnik Oskar Dev, za tajnika mag. višji oficijal Janko Zorko, za blagajnika mag. oficijal Fran Stor, za arhivarja poštni nadkontrolor Fran Ingolič, za odbornike: jetn. ravnatelj Anton Hohnjec, dvorni vikar Avgust Sparc in uradnik mestne hranilnice Franc Skaza, za reditelje: Poštni višji kontrolor Jakob Novak, Zivko Srečko, višji revident j. ž. Lojze Kovačič in oficijal Alojzij Megla. Pevske vaje se vrše odslej vsak torek in petek točno ob 8. (20.) uri. Novi pevci dobro došli sedaj ob začetku, med letom se novincev ne bode sprejemalo. Vsem 98 pevcem, ki so se priglasili k pristopu, se priporoča z ozirom na red in disciplino točen obisk vseh vaj, kajti neredno in netočno obiskovanje vaj ovira napredek društva in ozlovolji tudi redne obiskovalce.

x Klavirski virtuoz Ciril Ličar je imenovan za profesorja na zagrebškem konzervatoriju.

x Dijaški koledar. Pokrajinski odbor „Jugoslovenske Maticе“ v Ljubljani je izdal za leto 1921/22 Dijaški koledar, ki bo vsled svoje ličnosti in bogate vsebine gotovo vsem dijakom dobrodošel. Koledar je lično vezan ter stane 5 din. Dobiva se po vseh knjigarnah. Pričakujemo, da bodo naši dijaki in dijakinje pridno segali po njem.

x Umetnostna akademija v Zagrebu. V Zagrebu se osnuje akademija za umetnost in umetnostno obrt. Za rektorja akademije je imenovan naš veliki umetnik Ivan Meštrovič. Za profesorja pa sta nadalje doslej imenovana še sledeča naša umetnika: za grafiko Tomislav Krizman, za freske pa Joca Kijac-tović

x Razstava Stiplovšek-Vidmar, do katere je pokazalo naše občinstvo toliko zanimanja, kakor do timbuških močvar se vsled „prevlekega“ obiska zapre nepreklicno dne 20. t. m. Oni redkoštevilni, ki si jo mislijo še ogledati, naj to upoštevajo, da ne bode prišli prepozno. Na naše milijonarje pa apeliramo, naj kupijo vsaj par del ter s tem rešijo čast nešega mesta.

Narodno gledališče.

Dramatična šola Nar. gledališča v Mariboru. Pouk dramatične šole se vrši danes, v petek, dne 16. t. m. ob 19. uri (7. uri zvečer) v mali dvorani nar. gledališča (poleg velike dvorane v I. nadstr.).

Šah

Partija št. 1.

Holandska partija.

Sledeča partija se je igrala pred približno desetimi leti v Londonu in je zaslovela po celem šahovskem svetu. Beli je nemški mojster Edvard Lasker, ki pa ni identičen z bivšim svetovnim mojstrom dr. Emanuelom Laskerjem: črni je Anglež Thomas.

1. d 2—d 4 e 7—e 6
2. Sg 1—f 3 f 7—f 5
3. Sb 1—c 3 Sg 8—f 6
4. Lc 1—g 6 Lf 8—e 7
5. Lg 5×f 5 Le 7×f 6
6. e 2—e 4 f 5×e 4
7. Sc 3×e 4 0—0
8. Lf 1—d 3 b 7—b 6
9. Sf 3—e 5 Lc 8—b 7
10. Dd 1—h 5 Dd 8—e 7
(Navidezno ni nevarnosti za črnega, ker na 11. Se 4×f 6 sledi g 7×f 6. Toda beli je napovedal in izpeljal sledeči originalni mat v osmih potezah:)
11. Dh 5×h 7+!! Kg 8×h 7
12. Se 4×f 6++ Kh 7—h 6
(na Kh 7—h 8 sledi 13. Se 5—g 6 mat).

13. Se 5—g 4+ Kh 6—g 5
14. h 2—h 4+ Kg 5—f 4
15. g 2—g 3+ Kf 4—f 3
16. Ld 3—e 2+ Kf 3—g 2
17. Th 1—h 2+ Kg 2—g 1
18. Ke 1—d 2 ali 0—0—0 mat.

2. partija.

Španska partija.

Igrana na glavnem šahovskem turnirju v Celju avgusta 1921.

Beli: Kramer (Maribor)

Črni: Poljanec (Ljubljana).

1. e 2—e 4 e 7—e 5
2. Sg 1—f 3 Sb 8—c 6
3. Lf 1—b 5 a 7—a 6
4. Lb 5—a 4 Sg 8—f 6
5. 0—0 Sf 6×e 4
6. d 2—d 4 b 7—b 5
7. La 4—b 3 d 7—d 5
8. d 4×e 5 Lc 8—e 6
9. c 2—c 3 Lf 8—e 7
10. Tf 1—e 1 0—0
11. Sf 3—d 4 Sc 6×e 5
(Takozvana breslavska varijanta; črni zgubi figuro, dobi pa silno močan napad.)
12. f 2—f 3 Le 7—d 6
13. f 3×e 4 Le 6—g 4
14. Dd 1—d 2 Dd 8—h 4
15. h 2—h 3 Ta 8—e 8
(Doslej sta igralca sledila teoriji; v prihodnji, navidezno jako riskantni potezi poskusi beli nekaj novega.)
16. h 3×g 4 Se 5×g 4
17. Lb 3×d 5!

(Beli kralj bi se rad izmuznil preko f 1—e 2—d 1—c 2).

Ld 6—g 3!
18. Sd 4—f 5 Dh 4—h 2+
19. Kg 1—f 1 Dh 2—h 1+
20. Kf 1—e 2 Lg 3×d 1
21. Dd 2—g 5 Dh 1×g 2+
22. K e2—d 1.
(Na Ke 2×e 1 nadaljuje črni z Te 8×e 4+ in doseže najmanj remis).
Sg 4—f 2+
23. Kd 1×e 1 Sf 2—d 3+
24. Kd 1—e 1 Sd 3—b 2+!
25. Kd 1—e 1 Sb 2—d 3+
in črni doseže s ponavljanjem potez remis z „večnim šahom“.

Iz šahovskega sveta. V Budimpešti se vrši mednarodni šahovski turnir, kojega se udeleži tudi jugoslovanski mojster Borislav Kostić iz Zagreba.

Sokolstvo.

O Tekmovalno streljanje Sokolov pri tekmi mariborske garnizije. Od 25. septembra do 2. oktobra se vrši na vojaškem streljišču tekmovalno streljanje vsega častniškega zbora in moštva mariborske garnizije, kojega se bodo vdeležili tudi Sokoli in sicer je vdeležba za izvršujoče člane obvezna. Vabimo pa tudi podporne člane, med kojimi je tudi mnogo strelcev in bivših vojakov, da se tega tekmovalnega streljanja v kar največjem številu vdeležijo. Stroški (za 7 strelcev 20 K) so primeroma jako nizki. Dana je tekmovalcu tudi prilika, da se poprej vadi in odda nekaj poskusnih strelcev. Tekme in poskusnega streljanja se zamora vdeležiti vsak član, ki se izkaže na streljišču z legitimacijo. Najbolj pripravno bi bilo, da se članstvo vadi v nedeljo 23. t. m. dopoldne v poskusnem streljanju, popoldne istega dne pa se vdeležijo tekme. Na obilno vdeležbo vabi Odbor.

Sport.

Umrli je naš dragi tovariš

Joža Gustin.

Na krasnem Bledu nam ga je iztrgala iz naših vrst zavrtna bolezen.

Joža! Nam ostaneš v najboljšem spominu!

Zdravo! Zdravo! Zdravo!

Odbor in igralci I. SSK Maribor.

: Danes, 18. t. m. ob 16. uri se reši prvenstven mesta Maribora. Borita se S. V. Rapid : I. S. S. K. Maribor.

: Prvenstvena tekma med S. K. Korotan (Maribor) in S. K. Ptuj se odigra v nedeljo, dne 18. t. m. v Ptuj ob 14. uri popoldan na igrišču S. K. Ptuj.

Gospodarstvo.

Borza 16. septembra.

Zagreb: Berlin 217—218, Italija 985—990, London 890—910, New York 234—236, Pariz 1680—1688, Praga 289 do 209.00, Svica 2825—2840. Valute: Ameriški dolarji 233—237, avstrijske krone 16—17.50, carski rublji 18.00—22, češko-slovaške krone 265—0, francoski franki 0—1345, napoleond. 538—545, nemške marke 206—208.00, romunski lei 215—216, sortvereigni 690—0, italij. lire 727—730, turške lire 660.

Dunaj: Ameriški dolarji 1013—1017, nemške marke 1452—1458, angleški funti 3730—3500, francoski franki 11.155 do 11.195, italijanske lire 6860—6880, jugoslovanski dinarji 2654—2674, poljske marke 48.50—0, švicarski franki 17.195—17.245, češkoslovaške krone 1869—1875, madžarske krone 292—do 292.

Curich: Berlin 5.35, New York 5.81, London 21.46, Pariz 40.95, Milan 21.75, Praga 6.95, Budimpešta 1.10, Zagreb 2.50, Varšava 0.13, Dunaj 0.47, avstrijske žigosane krone 0.40.

Znižanje izvozne carine.

Kakor poroča »Rječ« iz Beograda, namerava finančno ministrstvo spremeniti postavke izvozne tarife ter tako znatno znižati izvozno carino.

Ni še znano, kakšnemu blagu se bo izvozna carina znižala, upamo pa, da novo odmerjena carina ne stopi v veljavo, v kolikor se tiče glavnih poljedeljskih produktov. Situacija se je vsled padanja naše valute tako spremenila, da bi znižanje carine ne bilo več na mestu. Bilo bi na vsak način neugodno, če bi se sedaj znižala izvozna carina za žito, koruzo, živino in mast. Cene žita in koruze so tako visoke, da imajo poljedelci tudi pri slabši žetvi nad 100 odst. čistega dobička. Visoke cene sicer samr po sebi onemogočujejo izvoz, vendar pa se je to s padcem naše valute bistveno spremenilo. Pa če bi tega tudi ne bilo, bi naši poljedelci brez

izgube lahko znižali cene, ki daleč presegaajo produktivne stroške. Če bi se znižala ali sploh ukinila izvozna carina, bi cene žitu itd. za ravno isti znesek — poskočile. Tudi brez tega se nahajamo pred novim navalom draginje. Popolnoma nesmiselno je znižati izvozno carino za pšenico nasprotno bi prej kazalo isto z ozirom na stanje naših mlinov zvišati. Znižanje carine, v svrhu pospeševanja izvoza živine, je popolnoma nepotrebno, ker se živina itak dovolj izvažja in je izvoz na tem polju popolnoma zadovoljiv. Znižanje izvozne carine pri sedanjih razmerah bi bil naravnost zločin. Drugače pa je z vinom. Tu je ukinjenje carine zelo potrebno, sicer je vsak izvoz nemogoč.

Država potrebuje denarna sredstva; ekonomski zaslužujejo velike vsote, a plačajo razmeroma malo davka. Že iz tega vzroka je potrebno, da se glavni poljedelški pridelki višje zacarinijo. Če zaradi tega po zbolšanju naše valute trpi izvoz, se to še vedno lahko popravi in izboljša. Cene poljedelskih pridelkov so pri nas mnogo previsoke, a poljedelci še vedno ne bodo imeli izgube, če se znižajo. Znižanje carine bi bilo — vsaj sedaj — brezsmiselno in bi državi le škodovalo.

—0—

g. Mariborsko sejmsko poročilo.

Dne 16. t. m. se je pripeljalo na sejem v Maribor, 320 pračičev in 4 koze. Cene so bile sledeči: mladi prašiči od 6 do 8 tednov stari od 90—180 K; od 8 do 10 tednov stari od 150—250 K; od 10 do 12 tednov stari od 220—380 K; od 3—6 mesecev stari od 400—700 K; stari 1 leto od 900—1700 K; plemenske svinje 1 kg žive teže 20—22 K; za zakol k kg žive teže 27—30 K; koze komad 210—300 K. Prodalo se je zelo veliko, največ v smeri proti Sp. Dravogradu.

g. Carinarnica I. reda v Mariboru razglasa: Počeni s 17. sept. t. l. se zacarini blago na tukajšnji carini tudi brez carinskih posredovalcev. Stranka, ki želi torej sama zacariniti blago, mora na deklaraciji označiti: »Pristajem na plačanje manipulativnih stroškov po členu 10. pravilnika C. br. 61133-21. Stroški znašajo: I. za blago, ki se carini v vagonu: I. prosto blago in stroji, ki niso zaviti ali v zabojih: a) za carino prosto blago od vagona 25 din.; za blago, ki podleže carini, 35 d.; 2. za zavito blago, ki se mora meriti in iztovoriti, od vagona 40 din. Za v šlepih in cisternah dospelo blago se plača za vsakih 10.000 kg 20 dni. II. Iztovoreno istovrstno blago v skladiščih, na rampi ali na iztovarišču: 1. Če so koleta enaka po obliki in težini, a) od vagona 50 din.; b) izpod vagonске težine od koleta 4 dni; 2. Če so koleta neenaka po obliki in težini: a) od vagona 60 din.; b) izpod vagonске težine od koleta 6 dni. III. Iztovorene različno blago: a) za koleta z dvojnimi blagom, od koleta 6 dni; b) koleta s trojnimi blagom, od koleta 8 dni, c) koleta z več vrst blaga, za vsako nadaljnio vrsto 2 dni. Pri blagu, ki se mora kemično preiskati, ter se plača državna trošarina razen sladkorja, se povečajo manipulativni stroški: a) pri vagonskem blagu za 20 odst., b) pri ostalem blagu za 50 odst. Za vsak dodatek proračunan po tarifi se povečajo stroški za 10 odstotkov.

g. Dobava 2000 kg svinjske masti: Komanda Dravske divizijske oblasti razpisuje dobavo 2000 kg svinjske masti za potrebo Mariborske garnizije. Pismene ali ustneme ponudbe je vložiti, do dne 22. septembra t. l. pri komandantu vojnega okrožja v Mariboru ali pri divizijski intendanci v Ljubljani. Pogoji so na vpogled pri imenovanih dveh vojaških oblastih. Pismene ponudbe je kolekovati s kolkom za 2 Din.

g. Položaj naše železne industrije. »Jugoslovanska borza« piše: Kriza v železni industriji je pri nas druge vrste kot v ostalih deželah, v katerih je ta industrija bolj razvita. Drugi so razlogi krize pri nas, a drugi v ostalih deželah. Posledice pa so iste: omejitve proizvodov in odpuščanje delavcev. Inozemska industrijska podjetja tape vsled velike produkcije in ustvarjajo delo, da razpečajo in rešijo svoje produkte. Pri nas ni tako. Pri nas ni govora o hiperprodukciji, ni govora o skladiščih polnih domačega blaga. Nasprotno vsa naša podjetja proizvajajo mnogo manj, nego nam je treba. Pa tudi pri tej mali produkciji se odpuščajo delavci (Zenica in Ravna ali pa se poroča, da se bo to moglo zgoditi tudi

drugod (Store in Jesenice). Inozemska podjetja bodo pretrpela to krizo in ko bodo njihovi proizvodi izčrpani, bodo zopet pričela delati s polno paro. Pri nas bo temu težje odpuščati, kriza bo na naša podjetja delovala mnogo težje in bo prišla v položaj, iz katerega se bo težko rešiti. Po vojni je našim podjetnikom primanjkovalo premoga, bakra, magnezita in surovega železa. Vse to se je moglo težko dobiti in drago plačati. Delavske plače pa so močno narasle, kljub temu, da je produkcija padla kar za 80 odstotkov, tvornice pa so zaposlile gotovo toliko moči, kot pred vojno. Tako so narasle tudi cene proizvodov in dohitela nas je tudi velika inozemska konkurenca. Ko je ta prinesla svoje blago cenejše od našega na svetovni trg, se je položaj v naših tvornicah znatno poslabšal. Zahtevalo se nižjo carino, ta je uvedena ali inozemska konkurenca se ni mogla odstraniti s svetovnega trga. Znana je stvar, da močna konkurenca ne gleda na momentni uspeh, nego na bodočnost, ne beži pred materialnimi žrtvami, samod, da pride na svoj račun. Vsled tega bo metala na trg svoje blago brez vsakega dobička, samo, da prisili nasprotnika, da proda svoje blago v izgubo. Naša železna industrija se mora boriti s konkurenco iz Avstrije, Nemčije in Čehoslovaške. Mora trpeti veliko pomanjkanje koksa in surovin. Mora vzdržati posledice dragih delavcev, ki le malo producirajo. Potrebno je, da zastopniki objasnijo jasno vladi ves položaj, da se odvrne zlo, ki preti naši železni industriji.

Ernest Eckstein:

16

Afrodita.

Roman. Prevel: Rušan.

(Dalje.)

Akontij je bil preveč razburjen, da bi bil, kakor navadno, čital Odiseja, ki ga je navdajal z umetniškim duhom za njegov dnevni posel. Ogrnil je svoj plašč ter odšel na prosto. Tokrat pa ni krenil, kakor običajno, v ulico ob pristanišču, temveč je zavil proti zapadnim nasipom, kjer ga je vodila pot med bujnimi nasadi do svetišča Apolona Ridimeica.

Nekaj časa je obstal na obali ter gledal mirno v mesečini se svetlikajoče morje. Noč je bila nenavadno topla in mirna; niti v zraku niti na vodi ni ničesar motilo čarobno tišino. Tu zunaj ni bilo nikogar; onih par prebivalcev, ki so stanovali v teh raztresenih kočah, je le goje pred mrakom k počitku. Samo dva zaljubljenca sta ga srečala na potu. Potem je bilo zopet vse tiho in mirno, kakor izumrlo.

Mladi kipar je v tili pobožnosti sklenil roke. Prsi so se mu dvigale, srce mu je močnejše bilo. Gledal je v zvezdnato nebo, kakor da hoče nekaj nepopisnega, nekaj neizrečljivega.

Tako je dolgo stal ves zamaknjen.

»Afrodita!« je vzkliknil s tihim glasom; »najvišja, najplemenitejša med boginjami, hvala ti! Sedaj upam, da bom smel nekoč ustvariti tudi tvojo ambrozijsko lepoto; svest sem si, da si mi pri mojem prvem delu naklonila svojo milost. Pastirko, — v tvojem duhu sem jo ustvaril, neizvršeno, priprosto in minulo, a vendar simbol tvoje vzvišenosti. O, ne zapusti me tudi v bodoče! Daj, da moja duša zopet očara in izpodbudi uspeh!«

Dvigal je roke k nebu, poln iskrenosti in navdušenja. Ta molitev, ki mu je prišla iz srca in duše, ga je tako prevzela, da ni niti slišal korakov, ki so se mu bližali. Ko se je ozrl, je spoznal okorno postavbo kovača Veja, ki je stal pred njim ter ga nepričakovano gledal.

Akontij je bil neprijetno iznenaden. Ta plah in mrki mož mu sploh ni ugajal, tem manj pa še v tem svečanem trenutku. Vendar ga je pozdravil z običajnim »zdravo« ter ga vprašal, kaj ga je tako pozno privedlo sem na zapadno obalo.

»To hočem ravno jaz tebe vprašati,« mu je odgovoril Vej. »Morda ne čakaš tu njo? Vama mogoče ne ugajajo mesta tu v samotnih nasadih za tajno ljubinkanje?«

Te besede je jedva govoril ter stiskal pesti. Glas se mu je tresel in iz oči so mu švigali bliski.

Akontij ga je takoj razumel. Nejeza mu je večkrat pripovedovala, da jo kovač nadleguje in tudi sam je že zapazil ono demonsko strast, s katero je mladi kovač gledal lepo cvetličarko. Bilo mu je

fakoj jasno, da je kovač nani ljubosumen; proti Akontiju je bila Nejeza vedno prijazna, ljubezniva, a na kovačevo prošnjo je imela samo porogljiv, smeh v odgovor.

Akontij se je delal, kakor da ga ne razume. Začudil se je, da ga Vej ne smatra za svojega prijatelja, temveč bolj za ljubimca lepe Nejeze. Akontij v občevanju z Nejero ni nikoli prekorajčil meje dostojnosti, a včerajšnji poljub je bil samo izraz njegovega veselja nad svojim uspehom.

»Jaz te ne razumem,« je rekel Akontij.

»Hinavec!« je jeknil Vej ter stopil korak bližje. »Ravno to je, kar mi razvija dušo in srce. Ti si na zunaj hladan, kakor da bi ne bilo ničesar, a na tihem jo mariš s svojo umetnostjo! Mar lahko rečeš, da ona ni vate zaljubljena? Dokler se nisi ti priselil v ono proketo luknjo te stare zvodilje, sem tudi jaz slišal od Nejeze kako lepo besedo. A sedaj? Vse lepo in dobro je minilo, kakor bi pihnil. Meno psuje in se mi roga, tebi pa se obesa krog vratu; a ti seveda — no, ti boš boljše vedel, kako vroče in zvesto ona ljubi!«

»Torej to!« je rekel Akontij.

»Da, to!« je ponovil Vej ter se mu vedno bolj bližal. »Iz Laogorovega vrta sem prišel na Koronidnega ter pripeljal na dvorišče, ker sem hotel priti enkrat na čisto. Zdaj vem in srce mi je zastalo. Sam se čudim, da nisem skočil ter vajit oba vrgel ob zemljo...«

Akontiju se je nesrečni ljubimec že skoraj zasmilil; ko pa je videl, da je krenil in besen, ga je usmiljenje minilo.

»Slabo misliš o meni,« mu je rekel smeje. »Da se vprizori taka satirska igra, za to je treba pač dva: eden, ki bije, a drugi, ki se pusti biti. Jaz se nikdar nisem čutil sposobnega za ulogo drugega!«

Smešni ton, s katerim je govoril Akontij, je besede, je razjaril kovača do skrajnosti.

»A jaz ti rečem,« je začel kričati Vej ter mahal pri tem z rokama, kakor da vili kladivo, da boš ti to ulogo nekega dne igral, če se mi sedaj tu ne zakolneš pri Divu, da se odpoveš Nejeri, da je njo nikdar več puščaj v svojo delavnico in ne boš nikdar več z njo spregovarjal niti besedico.«

»Ti nisi pri zavesti,« mu je odvrnil Akontij. »Pojdi domov, Vej, pa se naspri. Dozdeva se mi, da si pijan, ker zahtevaš od mene take neumnosti.«

»Kar sem rekel, sem rekel... zakolneš se — ali...«

»No, ali?« — je vprašal Akontij ter ga grbančil čelo.

»No,« je rekel kovač oziraje se levo in desno. »Ta kraj je na samem, a obala je blizu... Če ne izpolniš, kar sem zahteval, te zadušim in vržem v morje. Potem pa rečem lepi Nejeri: pijan je bil, ni hotel v morje...«

Akontij je pobledeel.

»Tvoje šale so surove,« je rekel ljubimcu.

»Se li zakolneš?« je vprašal Vej še enkrat ter stopil trdno pred mladega ljubimca. »Sicer ti dokažem, da je to, kar sem ti zapret, gola resnica!«

To rekoč ga je zagrabil za prsa.

»Pusti me!« je jedva zajeceljal Akontij.

»Zakolni se!« je zopet zahteval kovač.

Mlademu umetniku je vdarila kri v glavo. Oči so se mu zablistale kot ogenj. Kakor bi trenil, je zagrabil z obema rokama debele postavbo svojega ljubimca, ga dvignil od zemlje ter ga neverjetno močjo porinil od sebe, da se kovač sesedel na kupu kamenja.

(Dalje prili.)

Glavni urednik: Radoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Zahtevajte v vsaki gostilni »Tabor«.

Ljudska knjižnica
Narodni dom, I. nadst.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ur
in ob četrkih od 1/2 12.—1/2 20. ur

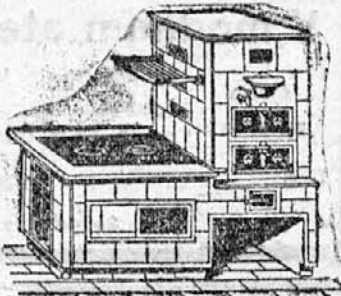
PRVA MARIBORSKA TOVARNA ZA
LONČ. IZDELKE Z MOT. OBRATOM.

Pavel Heričko

MARIBOR, Tattenbahova ulica št. 6.,
nasproti Narodnega doma.

Izdeluje: lončene peči, štedilnike, kmečke peči,
porcelanastene prevlake in dr. lončene izdelke.

Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddelek I., IV., V.
stojnica 34 in 61.

Kotlar
Oman Henrik

Maribor
Glavni trg 4.

1417

Izdelovanje bakr. kotlov
za žganje, bakr. banj za
vodo, parnih kuhalnih
strojev, napeljav cevi za
vso tehnično obrtnost itd.

Soudeležen na I. obrtni raz-
stavi, oddelek I, stojnica št. 11.

Franc Filipič pečar

Mlinska ul. 35 prevzame popravila
peči in štedilnikov,
priporoča nizne štedilnike 50 odst. manje kurjave.
Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddelek I., stojnica 21

1452

Širite povsod naš list!

Fani Marcij, slikarica
opozarja na svoje na I. obrtni
razstavi, oddelek II, stojnica št. 49a
izložene osnutke reklam, lepakov.

1453

Umetno mizarstvo in delavnica pohištva

Štefan Koter Maribor

Dravska ulica št. 8.

Prevzema vsa v to
stroko spadajoča
dela od navadne
do najfin. vrste.

Vzorčne sobe, ka-
kor tudi slike od
istih vedno v pod-
jetju brezplačno
na razpolago. :-:

Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddelek IV/V, stojnica št. 56. 1412

Lokal

pripraven za vsako obrt
se takoj odda. Naslov
pove uprava. 1429

Mizarstvo na električni pogon

Anton Kaiser, Maribor

Zrinjskega trg št. 9.

Prevzame in izdeluje vse vrste umetnega pohištva,
stavbinska in portalna dela. — Zmerne cene. —
Postrežba točna. — Oglejte si mojo stojnico
št. 52, oddelek III na obrtni razstavi. 1454

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem pričel
izvrševati vsa v mojo stroko spadajoča, kakor

**sobo- in črkoslikarska
ter pleskarska dela.**

Prevzemam stavbeno in pohištveno pleskarstvo ter napise od
navadnih do najfinejših. — Imam na razpolago delavske moči
in se delo hitro in točno izvrši. 1424 2-2

Se priporoča slavnemu občinstvu

Prvo slovensko slikarsko in pleskarsko podjetje

Franjo Ambrožič, vis á vis Koštomaj, Mlinska ulica št. 37.

Jurij Zupanič

Mizarstvo za fino pohištvo
in tudi stavbena dela :-:

Maribor, Orožnova ulica št. 7.

Soudeležen na I. obrtni razstavi, odd. IV-V, stoj. št. 57.

Prva slovenska svetilničarna v Mariboru

Anton Gabrič, Maribor, Solška ulica št. 2

Izdeluje vsakovrstne vence. 1446

Soudelež. na I. obrtni razstavi, odd. IV-V, stoj. 92.

**MARIBORSKA
TISKARNA D.D.**

Centrala: Turčičeva ul. 4. Podružnica: Strossmayerjeva ul. 5.

Izvršuje vsa v tiskarsko, litografsko in
kamnotiskarsko stroko spadajoča dela,
kakor: knjige, brošure, cenike, računske
zaključke, letake, lepake, vabila, račune,
razpredelnice, pisma in pisemske zavitke,
osmrtnice, posetke, račune ter vse tiskovine
za občinske in druge urade. Naročila se
točno izvrše ter se zaračunajo najceneje.

Centrala:
Telefon
št. 24.

Podružnica:
Telefon
št. 3/VI.

Tiskarna je opremljena z najmodernejšimi
in najnovejšimi stroji in črkami.

Mala oznanila.

Pestunja, zmožna slovenskega in nemškega jezika, ki zna tudi šivati, se sprejme. Predstaviti pri gospe Hobacher, Slomškova ul. 12, I. nadst. 1405

Spretno strojepisko ev. steno-grafino išče za takoj odvet, pisarna dr. Müllerja, Aleksandrova cesta 11. 1441 3-1

Čapetarski vajenec se takoj sprejme pri tapetniku Ferdo Kuhar, Slovenska ul. 12. 1442

Učiteljica za glasovir, Rese Krenn, Vrazova ul. 2, prične poučevati dne 1. okt. t. l. 1445

Išče se gospod za pouk glasovirja na dom. Cankarjeva ulica 26, I. nadst. 1436 2-2

Ljudskošolska učiteljica podučuje v slovenskem in nemškem jeziku. Naslov pove nprava. 1316 3-3

Izvrsten glasovir, dunajski prosvod, se ceno proda. Bros, Tattenbachova ulica št. 25. 1400 2-2

Uspešne prošnje v stanovanjskih, uradnih in drugih zadevah piše ceno anonončna ekspedicijska Voršič, Vrbanova ulica 19. 1289 6-5

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 22

2000 kron nagrade, kdor mi preskrbi stanovanje z dvema sobama in kuhinjo v sredini mesta. Ponudbe na Janškovič, Sodna ulica št. 25, partere 3. 1448 2-1

Glasovir se ceno odda. Vprašati v nedeljo od 10-16 ure v Kamnici 2 (šola). 1449

Več muzikalij šole: Klementi, Černi in nekaj sovati od Beethoven, se proda. Aleksandrova cesta 44 I. 1444

Kupim železno blagajno. Naslov pove upravništvo. 1440

Proda se več izvrstnih šivalnih strojev „Singer“ za moške, ženske in krojače. Slovenska ul. 16, I. nadst. 1447

Majhno posestvo, pripravno za železničarja, se takoj proda. Kubeč, Krčevina št. 57 nad tremi ribniki. 1439

Šolske torbice in nahrbtniki v večji izbiri pri Iv. Kravos, Aleksandrova cesta št. 13. 1353 5-5

Jetika! Specialist za pljučne bolezni dr. Pečnik ordinira v torek in petek od 11. do 12. in od 14. do 16. ure v Mariboru, Razlagova ulica št. 21. Vse druge dni št. Jurij ob juž. žel. 1046

Zivnozdravnik Ivan Soštarič

ordinira v Koroščevi ulici št. 7.

1437

P. n. mariborskemu občinstvu!

Podpisani si dovolim poročati, da sem prevzel

trgovino s spečarijskim blagom (prej Werbnig)

v Meljski cesti št. 41, v povečanem obsegu dalje. Trudil se bom da slavnemu občinstvu ustreči s vsakim blagom in najbolj oskrbo, zakar se priporočam z velespoštovanjem

R. Eichholzer,

špecerijska trgovina
Meljska cesta št. 41

1439

Kupim večjo množino

bukovih drv

(in tudi drugih trdih drv) franko vagon na kladalno postajo. Cenjene ponudbe na naslov „DRVA“ poštni predal št. 21 MARIBOR.

Dežni plašči

prvovrstni, pravkar došli. — Velika izbira dežnikov, moškega perila, klobukov, čevljev itd. najceneje pri tvrdki Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Da uvedem in razširim pri mariborskih tvrdkah svoj, po zakonu zavarovani način 1443

knjigovodstva

EXCELSIOR

(ameriško knjigovodstvo združeno s kopiranjem)

prodajam vse knjige in pripomočke po lastni ceni. Zamčeno 10-krat manje dela ter boljši pregled, kakor pri vseh drugih načinih. Za vsak obrat priročno. V svrhu upeljave posebni, zanesljivi strokovnjaki na razpolago.

F. Maidič, Gospodarska ul. 44 (Jadran)

Glasovir

na posodo se išče. Cenjene ponudbe na kavarno „Jadran“, Aleksandrova cesta, Maribor. 1451

Išče se elektromonterje

večje in izkušene v izvedbi zračnih napeljav visoke in nizke napetosti za čimprejšnji nastop. Ponudbe s priloženimi prepisi spriceval in zahteve plače se naj pošljejo na Dioničko društvo za elektroteh. industriju „Energos“, Osijek I., Županijska ulica broj 57. 1347 3-3

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zaveso

Blago zapohištvo
Posteljno perje
izvanredne nizke cene
v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor
Gospodarska ulica št. 20
Pirchanova hiša.

Svobodno ogled!
Ceniki brezplačno!

V modnem ateljeju za dame Krekova ul. 5/II

Cene zmerne!

se izdelujejo jutranje, popoldanske in večerne toalete, kakor tudi kostumi, plašči, narodne noše i.t.d. od najpreprostejše do najfinije izvedbe.

Postrežba točna!

1368

Priporoča se

Marica Kitzler.

Soudružena na I. obrtni razstavi SOD. v Mariboru.

Brinjevec

zamčeno pristen, v sodčkih in steklenicah nudi na debelo

Parna veležganjarna

Robert Diehl, Celje.

1033 12-12

Nahrbtniki

za planine v raznih velikostih iz jadravine oziroma gumiranega platna, gurte za roló, trakovi za žaluzije, mreže za konje, žoge za nogomet, gonilni jermení itd. pri

iv. Kravos, Maribor

Aleksandrova c. 13.

1065 5-5

Prosim poskusite

našo vedno sveže žgano kavo, mešanice najboljših vrst, ki so v lastni žgalnici strokovnjaško sestavljene:

Najfinjša Elite-mešanica ¼ kg K 34.—

najfin. mešanica (Karlsbader) ¼ kg K 32.—

najfinjša Java-mešanica ¼ kg K 27.—

najfin. družinska mešanica ¼ kg K 22.—

Rio žgana ¼ kg K 17.—

Pri odjemi od 5 kg dalje primeren popust.

Pošiljanje po pošti na vse kraje!

Nova specialna trgovina za kavo

Jaš in Lesjak, Maribor

Šolska ulica št. 2.

865

Širite povsod naš list!

KNJIGOVEZNIKA
MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJSE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA.
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Bog Vsemogočni odpoklical je v lepše življenje mojega najmlajšega sina-ljubljenčka

Jožeta

zdrav in vesel je odšel na letovanje v Lesce na Gorenjskem, kjer je po kratki, toda grozni bolezni včeraj, dne 16. t. m. ob 8. uri zjutraj v Gospodu preminul.

Pokopljeno ga danes v Lescah ob 17. uri.

To strašno žalostno vest naznanja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem

Lina dr. Gustinova

mati.

1450

Tovarna mizarskih izdelkov Klančnik & Kompara

Tovarna in pisarna **Maribor** Telefon štev. 319
Mejna ulica štev. 6

1367

Moderne notranje opreme sob, salonov,
pisarn itd. — Portali in stavbena dela.

Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddelek II in III stoj. 36 in 50.

M. Miskovič in M. Ussar

Gregorčičeva ul. 17 **Maribor** Tržaška cesta 56

Stabeno in galanterijsko kleparstvo, izdelovanje
kovinastih krst, kovinotiskarstvo in inštalacijsko
podjetje za vodovode in plinovode ter pokri-
vanje streh. Prevzema vsako množino naročil.
Soudeležen na I. obrtni razstavi, odd. I, stojnica št. 97.

1390

Združeni čevljarški mojstri v Mariboru

in okolici reg. z. z o. z.

Maribor pod „Veliko kavarno“

Bogata zaloga vseh vrst čevljev.
Ročni izdelki domačih obrtnikov.
Prevzema naročila na debelo.

1377 Razstavní paviljon, oddelek VII.

Slaščičarna Emanuel Ilich

Maribor, Slovenska ulica štev. 5

1374 priporoča slavnemu občinstvu svoje fino pecivo, torte,
čajno pecivo, fine bombončke in drugo. Naročila se
najtočneje izvršujejo. Kavarnarji, gostilničarji, trgovci in
za veselice popust. Naročila za krste, gostije itd. se
najhitreje izvrše!

Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddelek IV, stojnica 72.

IVAN SMREKAR

čevljarstvo in gornji deli.

1373

Dnevna produkcija 20 parov čevljev, 40 parov
gornjih delov. — Solidno blago! — Konkurenčne
cene! — Na debelo! — Na drobno!

Stolni trg štev. 11 **MARIBOR** na dvorišču.

Soudeležen pri I. obrtni razstavi, oddelek VI, stojnica 76.

MELISTROJA

družba z o. z.

Stavba električnih strojev za žganje
kave in rešojev. Popravlja elek-
tričnih kurilnih naprav in vseh
drugih elektr. specialnih aparatov.

Trgovina in pisarna:

Gospodska ulica 8

Obrat:

Aškerčeva ul. 22

Oglejte si na I. obrtni razstavi.
našo stojnico oddelek I, štev. 88.

Umetno mizarstvo in delavnica za pohištvo IVAN PAITZ, Maribor

Pod mostom 14

1376

Prevzema vsa v to stroko
spadajoča dela od navadne do
najfinejše vrste. Vzorčne sobe kakor
tudi slike od istih vedno v podjetju
brezplačno na razpolago. — Soudeležen pri
„Prvi obrtni razstavi“, oddelek III, stojnica štev. 51.

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

325

manufakturna in pleteninska trgovina na debelo

priporoča svoje bogato skladišče damskih in
otroških, kakor tudi moških nogavic. Za tekočo sezono
ima v zalogi vsakovrstne patentirane otroške nogavice
črne, rjave in bele barve.

Pismena naročila se izvršujejo pošto-obratno in najsolidneje.

Pisarna: Prešernova ulica št. 2.
Telefon, interurban štev. 241.

Tovarna:

Telefon interurban štev. 228.

„Kovina“ Maribor.

Prva jugoslovanska metalurgična industrija d. d. in industrija kablov.

Kovinski izdelki, cevi, palice, plošče.

Obroči, bakreni, in medeni in cevi brez spon.

Vinogradske brizgalnice raznih sestavov.

Izolirane in gole žice vseh vrst.

Napeljevalni material za elektriko.

Armature iz rumenega litja in stavbeno kovanje.

Pozor kotlarji! Velika zaloga vseh potrebščin. **Pozor kotlarji!**

Soudeležena na I. obrtni razstavi, oddelek I, stojnica štev. 25.

1392

Cenjenim odjemalcem priporočam

Novo izdelano zalogo čevljev

najboljše kakovosti. — Vzorci so izloženi na

Obrtni razstavi SOD.

bela dvorana, stojnica št. 73 1303

Dragotin Roglič

Maribor, Koroška cesta št. 19
Telefon 157.
Telefon 157.

Ivan Krois

čevljarska obrt

Maribor, Koroška cesta 18

se priporoča za vsakovrstno delo. Pošilja po poštne povzetju. **Zahtevajte cenik!**
Ročna dela iz lastne delavnice. 1394

Ustanovljena leta 1882.

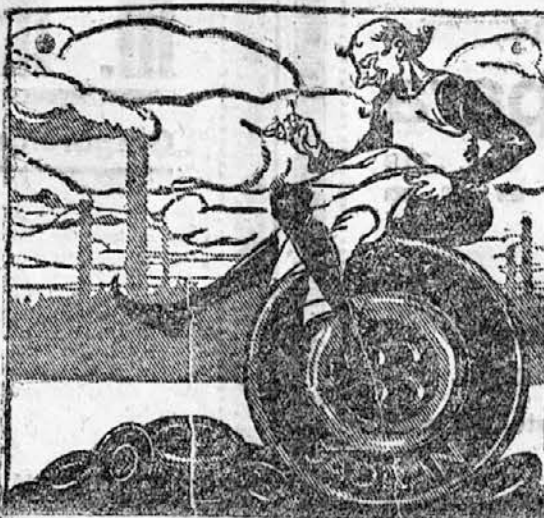
Soudeležen na I. obrt. razst., oddel. VI., stojn. 77.

Tratner Oton

slikar, pleskar in črkoslikar

Maribor, Krekova ulica št. 8
Prevzame vsa v to stroko spadajoča dela.

Soudeležen na I. obrtni razstavi v Mariboru, oddel. III, stojnica št. 53. 1384

**PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA ZA
GUMBE IN KOVINSKE PREDMETE
D. Z. O. Z. SLOVENSKA BISTRICA**

Proizvodi: gumbi iz roževine in umetnega roga, (znamka „Galalith“), ustniki za smodke, svalčice, pipe in čibuke, gumbi iz biserovine (Perlmutter) za perilo. Držaji za palice in dežnike iz naravnega roga. Telefon št. 5. Bančni konto: Obrtna banka, Ljubljana. Poštni ček. račun št. 7125. 593

Veliko skladišče pohištva Ernest Zelenka

MARIBOR, Šolska ul. št. 5.
Tapetar in dekorater, oblastveno zapriseženi izvedenec.

Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddel. IV/V, stojnica 55. 1393

Lastna delavnica!
Lastna delavnica!

Stajanko Josip

kolarski mojster
Jugoslovanski trg 3.

Se priporočam p. n. odjemalcem oziroma naročnikom za izdelovanje vsake vrste finih kolesljev, kakor tudi težkih vozov ter prevzemam popravila in vsa v mojo stroko spadajoča dela. — Za dobro postrežbo jamčim. Soudeležen na I. obrt. razstavi, odd. I, stoj. 26 in 28.

Ferdo Rogatsch

Maribor, Frančiškanska ulica 17

se priporoča za razpošiljanje betonskih cevi, plošč za tlake, jasli, korit, stopnic, mejnikov, stebrov za plote
Izdelovanje betonskih izdelkov, kanalizacij ter te-
rasnih in azbest-
nih podov. 1399

Prodaja stavbenega materiala.

Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddel. I., stojnica 3.

JAKOB KELC

krojaški atelje moških, damskih in vojaških oblek. Zaloga angleškega sukna. Prvovrstno delo. 1383
MARIBOR, Stolna ulica št. 5.
Znižane cene! Postrežba točna!

Soudeležen na I. obrtni razst., oddel. VI., stojnica 83.

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% državno investicijsko posojilo l. 1921 v iznosu dinarjev 500.000.000.

POZIV NA VPIS.

**Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27./VI. 1921
Dšt 7941 vzakonjene s članom 130 Ustava pozivlje na vpis**
7% držav. investicijskega posojila v nominalnem znesku D. 500.000.000.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započelih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je Din. 500.000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 števil, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnjegakoli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počenja 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanjem ali odkupom po

določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano z hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se pblagati kakor kavcije, upotrebljavati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih propisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

Beograd, meseca julija 1921.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

Minister financ dr. Kosta Kumanudi l. r.

1319

Strojni mojster

Išče pri večjem podjetju službo. Izurjen pri vseh strojih. Ponudbe pod št. 1438 na upravo „Tabora“. 1438

Henrik Coffou

atelje in delavnica

za dekorativno slikarstvo,
slikanje sob, pleska-
nje in lakiranje. 1388

Maribor, Slomškov trg št. 2.

Soudeležen na I. obrt. razst., oddel. II., stojn. 49.

Jožef Pečar

veterinar in
izkušen pod-
kovski mojster

se priporoča cenj. občinstvu za vsako-
vrstno podkovanje konj, kakor-tudi za
izdelovanje in popravila vsakovrstnih
vozov. 1385

Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddelek I., stojnica 26.

Podpirajte slovenske tvrdke!

Franc Schell

I. jugoslov. izdelovalnica

blagajn in umetno ključavničarstvo.

Večja zaloga blagajn. 1386

MARIBOR, Koroška cesta št. 31.

Soudeležen na I. obrt. razst., oddel. I., stojn. 19.

Franc Kager

pasar in srebrar

etrijnska ul. 18 Maribor Kopališka ul. 9

deluje vsa v svojo stroko spadajoča dela.

Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddelek II., stojnica 43

OSIP SULIČ

MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 30

čevljarški mojster in trgovina z usnjem

se priporoča cenj. občinstvu za
mnogobrojni obisk. Za kvaliteto
in eleganco jamči ime tvrdke.

Cene solidne! Postrežba točna!

Soudeležen na I. obrt. razst., oddel. VI., stojnica 74.

Karol Kocijančič-evi

dediči 1369

kamnoseška obrt

Maribor

Gregorčičeva ulica 25

Velika zaloga vseh
vrst nagrobnih
spomenikov in
marmoratih plošč
za umivalnike.

Soudeležen na Prvi
obrti razstavi v Ma-
riboru, oddelek I,
stojnica št. 8.

Franc Ksav. Wallner
tapetnik in dekorater
Maribor, Grajska ulica 2-I
priporoča svoje garniture, razstavl-
jene na I. obrtni razstavi, oddel-
ek IV-V, stojnica št. 62.

G. Kochek

umetni slikar

MARIBOR

Cankarjeva ulica 26
pri kiparju Sojč.

se priporoča za vsa
v njegovo stroko spa-
dajoča dela. — Pre-
vzame tudi restavri-
ranje starinskih u-
metnih slik.

Razstavljene slike na I.
obrti razstavi v Mari-
boru, oddelek II, stoj-
nica št. 95. 1375

Jos. Martinc

Maribor 625

Galanterijska veletrgovina

Vse šolske potrebščine
v priznani najboljši kakovosti in najnižjih cenah.
Zlata Brišnik, Maribor
Slovenska ulica 10. 1341 10-7

Velika izbira sukna, perila,

odej, gotovih oblek, de-
žnikov, posteljno perje itd.
po znižanih cenah se prodaja pri
J. TRPIN, Maribor
Glavni trg št. 17. 1357 10-6

Brzjavaj: „Ekspedit“
„Voivodina“
Brzjavaj: „Ekspedit“
Špedicija za mednarodne Transporte
Golubović in drug
MARIBOR SUBOTICA
Aleksandrova cesta 41. VIII. Boške Vujića 3.
Otprema svakovrsnega blaga v celim in zbirnim vagonima.
Reekspedicija! Uskladištenje! Ocarinjenje!
Sve uz najkulantnije uvjete. 1968 8-6

Pozor! Za šolarje Pozor!

priporočam večjo zalogo gotovih oblek, močnih hlač,
dežnih in zimskih plaščev vseh velikosti, velika iz-
bira modnih srajc za gospode, obleke na mero se
točno in za solidno ceno izdelujejo Jakob Vezjak,
krojaška obrt in konfekcija Maribor, Vetrinjska
ulica šte. 17. 1278 4-3

IVAN KRAVOS

Trgovina in zaloga: Aleksandrova cesta 13 Maribor
Sedlarska delavnica: Koroška cesta št. 17

Opreme in razne potrebščine za konje
Usnjati predmeti za potovanje
Gonilni jermeni za stroje

Soudeležen na obrtni razstavi v Mari-
boru, oddelek I, št. 16.

Medić, Rakovec & Zankl d. z o. z. Ljubljana

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. ■ ■ ■
Brzjavaj: Meraki Ljubljana. ■ ■ ■

Skladišče: Novisad.
Telefon 64. ■ ■ ■

Gospodsk. ul. Podružnica Maribor. Šolska ulica

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke,
vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Feder-
weiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej,
pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v
..... to stroko spadajoči predmeti. 1387

„MERA KL“-lak za pode. „MERA KL“-linoleum lak za
pode. „MERA KL“-emajlni lak. „MERA KL“-brunoline.
..... Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

„BALKAN“

Telefon šte. 875. 113
Špedicija vseh vrst. Carinska agentura in ca-
rinske reklamacije. Vskladiščenje vsakovrstnega
blaga. Mednarodni prevozi. Selitve s paten-
tiranimi pohištvenimi vozovi na vse strani.
Špedicijsko dostavno podjetje južne železnice.

Brzjavni naslov: Spedbalkan.
Predprodaja vozovnic
za vse proge južne in državne železnice.
Skladišče spojeno s tirom južne
železnice, Aleksandrova cesta šte. 70.

delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.

Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 35.

Največje domače špedicijsko podjetje! Podružnice: MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, TRST, WIEN. Največje domače špedicijsko podjetje!

Ostravski prvovrstni premog

ter vse druge vrste premoga se dobi tako cele vagone kakor v manjših množinah pri **spedijski tvrdki F. & A. Uher**
Maribor, Slovenska ulica 8. 1407 3-3

Krojaška delavnica**Josip Leskošek**

Maribor, Stolna ulica 7, II. ndstr.

Soudeležen na Prvi obrtni razstavi v Mariboru,
oddelek VI, stojnica št. 90. 1422

Kotlarska obrt**Lovrenc Tomažič**

Maribor, Sodna ulica št. 24

Bakreni kotli za žganjekuho, kotli za štedilnike in pralnice, brizgalnice za vinarstvene in sploh vsa v kotlarsko obrt spadajoča dela. 1408

Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddel. I., stojnica 12.

Franjo Znider

Maribor, Pobrežka cesta 9

kovač za fino orodje in izdelovalnica vseh vrst tehnic. 1413

Cene zmerne! Postrežba točna!
Na debelo! Na drobno!

Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddel. I., stojnica 17.

Servat Makotter

MARIBOR, Krekova ulica 6

Zaloga pohištva Izdelovanje poslovske ul. 2 stalnih žičnic

Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddel. I., stojnica številka 18. 1410

Dominik Fabjančič

krojač za gospode in dame

MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 5. I.

Izprašan na I. krojaški akademiji v Berlinu, izdeluje vse vrste oblek za gospode in dame po zmernih cenah. 1414

Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddel. VI, stojnica št. 94.

Pasar in zlatar**Karol Tratnik** Orožnova ul. št. 3.

izdeluje tudi vsakovrstno električno predmetje, lesenice itd., tudi stare svetilke, katere so bile za plin in petrole, predela strokovno za elekt. tok. 1419

Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddel. II., stojnica 42.

Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddel. II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

oddelek II, stojnica št. 41.

— Klobučarstvo in slamničarstvo —

Maribor Ivan Kvas Maribor

Meljska cesta št. 74

ima v zalogi vedno najmodernejše klobuke velour, Bürstel in gladke zajčjčke, kakor tudi navadne volnene. Bogata zaloga ženskih slamnikov vseh vrst. Sprejema vsa v to stroko spadajoča dela in popravila. Izvršuje solidno in cenno. Soudeležen na I. obrtni razstavi, odd. VI, stoj. 82

1423 3-2

Govori slovenski!

Podpirajte domače tvrdke!

— Stavbeno podjetje —

Rudolf Kiffmann, Maribor

Imejtelja: mestni stavbenik R. Kiffmann, star.
inženir R. Kiffmann, mlajši.

Visoke in globoke stavbe, železobetonske, lasna tesarna, stavbna mizarna in ključavničarna s strojnim obratom. — Parna žaga.
Solastnik razvarjske opekarne.

Stedljiv sistem zidanja „LEAN“. Eno- in dverodbinske hiše, delavske hiše; cena 1800-1200 K za m² zazidane planote, kakor je izvedba; dalje: skladišča, delavnica itd. 1378

• Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddel. I, stojnica št. 5. •

JOSIP BRANDL • MARIBOR**Prvi jugoslovanski zavod za izdelovanje glasovirjev in orgel.**

Najdovršenejši glasovirji in pianini najmodernejše sestave z oklopnim okvirjem in angleško mehaniko iz vsake poljubne vrste lesa. — Cerkyene orglje vsake velikosti in izvedbe. — Izdelovanje kovinastih piščalk za orglje. Ustanovljen 1. 1893. Električni pogon.

1421
Soudeležen na I. obrtni razstavi, odd. II, stoj. 40.

— Stavbeni podjetnik —

Alojzij Peklar, Maribor

Krčevina št. 152. Izvršuje vsa stavbna in zidarska dela, ter priporoča svojo zalogo raznovrstnega materiala.

1423

Tapetniški in dekorativni atelje Blaž Jagodič, Maribor

začasno Aleksandrova cesta 45. Prevzema vsa v njegovo stroko spadajoča dela. — Načrti in vzorci brezplačno.

• Oglejte si stojnico št. 58, oddel. IV—V na I. obrtni razstavi. 1430 •